

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

1896. év. 449. sz.

146

M megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Főszerkesztő: Dr. PERSZ ADOLF.

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Vilákre postán szállítva:
Negyedévre . 1 » 50 »	Egész évre 10 frt — kr.
Helyben káshoz hordva:	Negyedévre . 2 » 50 »
Egész évre . 8 frt — kr.	Egyes szám ára 4 kr

Az új ezredév hajnalán.

»Ébredj nagy álmaidból, ébredj Árpád fia!« felkelt hazád második évezredének hajnala!

Az emlékezet időnél gyorsabb szárnyán szálljunk ma vissza az elmúlt időkbe. Tekintsünk szét ezer éves nemzeti történetünk nagyszerű tettekben és emlékekben gazdag csarnokában. Lássuk kikelni bemohosodott sirjaikból a rég elhunyt hős elődöket, kiken ma is szeretettel csügünk mi utódok, a jelen kor gyermekei...

»Ezer esztendeje annak, hogy a magyarok itt laknak.« S ha ezen ezer éves multon »tévedez képzetem, büszkén tekintek rád nemzetem!« — Igen, mert magasztos és sok tanúságot rejt magában ezen ezer éves történelem, mely fényesen tárja elénk az igazságot, hogy addig volt nagy a magyar, míg hiven haladt az Isten által kiszabott rendeltetésének pályáján.

»A történeteknél csak a rideg tény az embereké, azoknak az emberiség javára szolgáló jó eredménye az isteni Gondviselés szent műve. Igen csalatkoznánk, ha azt hinnők, hogy a történelmet az embe-

rek csinálják. Ők ennél csak napszámok. Ott ülnek ugyan annak szövőszékénél, de, amint ujjaik között a fonalszálak kelmévé alakulnak, abba egy láthatatlan kéz illeszt be azon képeket, melyek a szövet formáját, becsét és értékét teszik.« (Lonovics.)

Igy a magyar nemzet történetének díszes szövetében is meglátszik a mindenneket vezérlő isteni Gondviselés rendező szent keze. »Nézzetek bele — mondja Petőfy — a történet könyvébe, mindenütt meglátni vezérnyomdokát, mint a folyó vizen át a nap képe, áthúzódik rajta óriás hid gyanánt.«

Ezer esztendeje annak, hogy Isten szeleme a harcias, szilaj magyar népet a messze keletnek tájairól elvezette ide a keresztény Európa kelle-közepébe, ide a bérczkoszoruzta délibabos rónaságra...

S Árpád drága vér áron megszerzése a magyar számára e hont, hogy innét, mint az Isten büntető igazságosságának sujtó vesszeje, földet rázó viharként száguldja be egész Európát és fenytse meg az elpártolt nyugoti népeket.

Mikor e véres szerepének a harced-

zett magyar eleget tett, az Isten nem dobt el magától a büntető vesszőt, hanem változtatta azt hitvédő karddá.

Az Isten lelke u. i. meghílté a nagy és hős vezérek nagy unokájának szívét, s az keresztet ragadva, királyi ajka hirdeté az evangéliomot, apostollá, szentté lett, milyen Európa uralkodói között több nem igen támadott.

Az ő apostoli buzgalmának nagyszerű eredménye volt, hogy az öldöklő angyal, a magyar, a keresztútból mint hitvalló, mint hitvédő emelkedett ki. S egyik kezével e rendithetlen sziklába, a kath. egyházba, fogózkodva, másik kezében a hitvédő szablyát hősiesen forgatva harcolt nyugot keresztény műveltségeért kelet barbár hordái ellen.

S ez a tény, hogy a magyar a kereszténység, a kath. egyház anyai kebelére hajolt, eszközölte azt, hogy kilencz század óriási hullámcsapásai nem birták szét. István országának hajóját összetörni; ez okozta azt, hogy az óriási változások és átalakulások között a magyart ott találjuk az élő nép-családok sorában; ennek köszönhető, hogy a népemészítő har-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A z a n y a.

— Irta Tömörkény István. —

— Maga lopta ezt a vasalót?

— Igenis, én loptam.

Aki felel a kapitány kérdésére, az egy sovány, magas nő. Vén leány 30—40 évvel. De, még szép. Sápadt, beesett arcára zilált fűrtök hullanak, az orra vékony, fülei átlátszók; beteg. De a szemei, beszédes nagy fekete szemei csilognak s abban a reszkető fényben egy lélek fájdalma látszik. Kopott ruhájában ahogy felel, odébb húzódik lassan, a fejét lecsüggeszti, hogy fehér nyakára hajlik sötét haja, s az asszony néz maga elé merőn, mintha keresne valamit.

Előáll a vádló rendőr, aki jelenti alássan, hogy amint a rézöntőek lakása előtt elhaladt tegnap este, alig hogy tul ment rajta egy kicsit, hát zajt hall a kerítés mellett. Visszafordul s lát egy alakot kimászni a kapu fölött. Az megijedt tőle, gyorsan leugrott, s elhajítván a kezében tartott valamit, elfutott oly sebesen, hogy a homályban a rendőri csizmába bujt lábak nem birták utólrinni. A két láb tehát visszatért az eset helyére s gazdájuk ott találta a vasalót a földön, amely most itt van az asztalon.

— Ez volt az az asszony, akit maga látott?

A rendőr szemügyre veszi a sápadt nőt s megcsóválja fejét.

— Sötét volt, könyörgöm, nem láttam jól. De mégsem nézett ki asszonynak, aztán megha az is volt, nem volt ilyen magas.

Az asszony erre a szóra szinte összehúzódni látszott.

— Én voltam kérem, — szól esendes hangon. — bár ne lettem volna...

Azután beszél a rézöntő.

— Hát, alássan kérem, ma reggel vettük észre, ahogy a piacra akartunk vásárramenni, hogy a legszebb vasalónk hiányzik. Hát káromkodtam, tetszik tudni. Azt mondja erre a feleségem: »Nézd csak, József, nekem ugy rémlik, hogy a köteles inasát benn láttam az udvarunkon kapuzárás után.« Még csudálkoztam, hogy mi módon jöhetett be az a kölyök.

De azután megnyugodtam, mert azt hittem, hogy a gazdája küldte át kenderért. Mert tetszik tudni, a kenderük a mi kertünkbe van elrakva. Ja, vagy ugy, hiszen még nem is mondtam az elejét a véginek. Hát tetszik tudni, ott mellettünk lakik egy köteles annak van egy rossz inasa. Nagy gazember. Hát arra mondja a feleségem, hogy tán a vitte el. Ma reggel, amint nagy fűtőrészve megy el a kapunk előtt, hát fülön fogom. Nem tagadom, biz én egy kicsit rá is ütöttem. A kölyök sirt, ordított, mint egy behemót sárkány. Azt mondta, hogy ő vitte el, csak ne bántsam már. Hát épen hogy leereszttem a karomat, akkor szalad be hozzám ez az asszony, hogy ő lopta el a vasalót, de eldobta az utcán. Nekem furcsának elég furcsa, de hát itt van, oszt a vasaló is itt volna.

— Maga lopta, ugy-é?

— Igenis, én loptam.

— Nem lehet a tekintetes kapitány ur, jelentem alásan, — mondja a rendőr,

— De mondom, hogy én voltam.

Mit tudnám én, ha nem lettem volna, hogy onnan vasalót loptak.

A rézöntő ur egyik bütykös ujjával nyomkodta a másik bütykös ujját s vonogatta a vállait. Neki mindegy, akarki volt. A vasaló itt van, az asszony is itt van, hát... tetszik tudni.

— És miért jelentette be a rézöntőnél?

— Mert legelőször tettem, kérem.

Most is csak a nyomoruság vitt rá. Meg azt hittem, hogyha a rézöntő urnak megmondom, nem fog ide felhivatni érte.

A rézöntő ümgetett. Nagy, lapos fejével intgetve előre-hátra, s az egyik szemével beakart nézni a másikba.

— Nem is kívánom én a büntetését kérem; a vasaló meg van, oszt megvan, tetszik tudni...

A kapitány intett a fejével, hogy tetszik, hogyne tetszenék. De azért a dolgot most már nem lehet elvinni ugy szárazon.

— Magánlak megsértése s lopás vétsége miatt az ügy a fenytető törvényszékhez fog át-tétetni.

Vádló, vádlott és rendőr megfordulnak, hogy menjenek kifelé. A rézöntő orra sejtelmes ragyogványban fényeskedik, mivel hogy ott fényeskedik kezében a vasaló. Ez pedig nagyon, tetszik tudni.

Lapunk mai száma 12 oldal.

czok napjaiban a magyar bele nem bukkott abba a sirba, hol népek és országok enyésztek el.

Nem, — sőt diadalról-diadalra vezérlé a »védő kar« a magyart harczain, midőn egy szt. István, szt. László, Nagy Lajos, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás és sok más daliás hős volt ott a csatáján, mert akkor mindig a vezére Krisztus volt, zászlós-czimere pedig szűz Mária!...

Nem, — mert az »erős Istenség őrzé gondosan a magyar nemzetet.« S ennek gondviselő keze ott harczolt vele Sajónál; s a pusztulás éjjelében, midőn a nemzet csüggedni kezdett, e szt. kéz emelte fel bizalmát s önté belé az új erőt.

S midőn honunk felett »holló szárnyaival lebegett a zordon enyészet«, s midőn »búval harmatoztak szomorú mezeink«, Mohács vérmezeje után, ismét csak az a gondviselő kéz verte le egünkről a félhold hatalmát s lassan lassan felüdült a nemzet, jöllehet a hitesség megszakadtával meg volt törve az a régi erő, mely a nemzetet összetartotta, egész múltjában lelkesítette s megszerezte a magyar fejekre a győzelmi babért.

Azóta — tudja Isten, mintha tűnőfélben volna a magyar dicsőség, mint az üstökös.

»Minden népnek, minden országnak meg van a fénykora, mikor a hatalom és dicsőség polczára emelkedik: és hanyatlani kezd, midőn az ősi erények kihaltával a megvesztegetett s magát lejártá nép saját világossága szövétnékét kiaszott kezével nem bírja többé fent lobogtatni«, mondja egy a nemzetek történetét pontosan ismerő tudós.

Vajjon az újabb idők eseményei nem a hanyatlás jeleit hordják-e magukon?!... nem az ősi erények kihaltára mutat-e

az, hogy a keresztény műveltség és a történeti jogok romjain siettek meggondolatlanul felrakni az új rendet, s úgy kezdeni meg az új ezredévet?!...

Manapság a népeket bizonyos titkos láz járja át. A nemzeteket és országokat valami titkos erő mozgatja. Nem tudni, vajjon kelet és nyugat között nem kerül-e végzetes mérkőzésre a dolog!? Nem lehet tudni, mit rejt a jövő. Nem lesznek-e az országok nagy megrázkódtatósoknak kitéve?!...

Ha igen, — akkor bizonyára a magyar haza is tűzpróba alá kerül. Vajjon minő lesz a végső kimenetel, minő lesz az új ezredév?!... Vajjon az a vezérlő isteni Gondviselés méltónak fogja-e találni a régi dicsőségéről, az ősi nagyságáról megfélemedezett és »ősi erényét« levetkőztetett magyart arra, hogy fentartsa és részeltesse a nagy győzelemben?!...

Vagy akkorra már a magyar nemzetben »az ősök emlékének megszentésül a szív«, — s visszatér a kétezredéves erős alaphoz, a ker. hit. és erkölchöz, melyen nagygyá lett és dicső?!... Hisz a hanyatlás után még ismét jöhet egy dicső korszak, . . . jöjjön is!...

Bármint legyen is a magyar nemzet felől elvégezve, most hazánk és nemzetünk új évezredének hajnalán, boruljunk le Isten szt. oltáránál. — S midőn az ezer éves multért alázatos szívvél hálát rebegünk, egyszermind kérjük az Istent, hogy a már oly sok vészt és vihart kiállott Magyarországot és nemzetet újabb büneiért ne sujtsa büntető igazságosságának szigorú mértéke szerint, hanem adjon időt megtérésére, hozzon reá jobb jövődőt, óvja meg az új ezredévben is.

S te magyar nemzet, mely »szívvereden ezerszer váltád meg a hazát«, mely

»annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után«, Isten kegyelméből még élsz e hazán, a második évezred hajnalán »ébredj nagy álmaidból«, . . . »eszmélj, becsüld meg tenmagad!«

»Járj egyesült erővel,
Tégy egy szent fogadást:
Hazádnak Istenén kívül
Nem jogsz imádni más!

Mutasd meg, mit vihet ki,
Erős szívláng alatt,
Az elszántság hatalma,
És az érczakarat.

Mutasd meg a világnak,
Hogy még erőd szilárd,
Hogy ezredes korodnak
Új ezredév sem árt!

Br. L.

A képviselőház feloszlata.

Egy idő óta a lapok nap-nap után a képviselőháznak legközelebb leendő feloszlatairól irnak. Egyik ellenzéki lap ma egy interwiewet is közöl, amelyben Bánffy kitérően felel a kérdésre, s kilátásba helyezi a képviselőház feloszlatait arra az esetre, ha az ellenzék továbbra is gátolná a rendes tárgyalást. — Mindezek a híresztelések azonban igen kevés alappal bírnak, már csak azért sem, mert a nemzeti párt és szabadelvű párt között nemrégiben egy kompromisszum jött létre, a mely szerint a ház a millenium évében csupán olyan törvényjavaslatokat tárgyaljon, amelyek fölött a pártszervevények meg nem nyilatkozhatnak. A millenium esztendejére a ház békéjét biztosító e kompromisszum pedig már eleve kizárja a ház idő előtti feloszlatait. Másrészt pedig közvetlenül a millenium küszöbén képtelenség feloszlalni a házat, mert akkor az új parlamentnek, amely mindjárt az ünnepélyességekkel kezdené funkcióját, csupán dekoratív jellege volna, ezt pedig talán még Bánffy se tartaná megengedhetőnek.

Liberális kegyelet.

Néhány nap előtt temették Kölnben, régi érseki székhelyén a német kulturharcz első áldozatát: Melchers bibornokot. Szép volt Németország hatalmas császárijától, hogy megengedte azt, hogy a nagyérdemű egyházfejedelemnek csontjai ott nyugodhassanak, honnét 20 év előtt számkivetésbe kellett mennie hazájá-

S ahogy odaérnek az ajtóhoz, hamarabb fölnyilik az, mint ők fölrántanak. Terjedelmes kofaasszony lép be rajta s a papucs sarka csattogó pattogással vágódik a sarkához. Mindjárt az ajtónál kérdi.

— Már tekintetes kapitány ur ennek fele sem tréfa. Hogy így rálehet szedni az embert.

— Ahogy megpillantja a kofát az a sápadt asszony, félrehúzódik az utjából. De már késő. A kofa odaugrik hozzá, a papucs a papucs, mint föntebb. Megfogja erősen az asszony karját s kiált rikácsoló, pulykahangon:

— De ehol van ni! Eppen, hogy megfogtam, de már itt van! Mindenki ámulva néz, hogy mi lesz ebből. Csak a rézöntő mosolyog, mint a tavaszi napsugár.

— Mi a baj no?

— Kérem, kapitány ur, ezt az asszonyt tegnap este fogadtam megtollfosztásra egy hétre és ma már elszökött, vagy mi. Tegnap este egész éjfélig együtt fosztottuk a tollat és ma már hült helye van. Megkövetem . . .

— Tegnap éjfélig?

— Igenis.

— Mikor történt a tolvajlás rendőr?

— Ugy tíz óra tájban.

— De főkapitány ur, — ugrott előbbre a derék rézöntő, — akkor nem ez az asszony vitte el a vasalót! Tetszik tudni, nem lehetséges akkor . . .

— Nem ám, hogy tudta kitalálni a mester ur?

— Hát, hát . . . tetszik tudni, szerénykedett az érdemes rézműves.

— Asszony, azt a vasalót nem maga lopta!

Fáradt, halvány pillák huzódnak a két nagy szem fölé, hogy elrejtse a könyvet, amely kitörni készül.

— Nem én loptam, — suttozja megadással. —

— Hát ki lopta?

— A köteles inasa.

— Tudtam — csattan föl a rendőr.

— Hm, — mondja a rézöntő.

És szeretetteljes tekintetét levévén a vasalóról, bárgyuan néz az asszonyra.

— És miért vallotta magára a lopást?

Az asszony még lejjebb hajtja a fejét. Halk, de szilárd hangon felel:

— Csak! . . .

A kapitány megfordítja a kérdést és rákiált:

— Ki fia az a gyerek?

Alig hallható a hangja, amint feleli:

— Az enyém . . .

A hozomány.

Irta: Cavoret Alfréd.

I.

— Nagyon barátságos vagy iránta, szólt az anyja.

— De ugyan, mama . . . válaszolt a leány.

— Azt hiszem, csak a hozományodra számított, mondá az érdemes asszony határozott hangon.

— Ugyan mama, hogy tudsz róla ilyet föltenni! szólt Katika az ablakhoz fordulva.

— Tudod gyermekem, neked még csak sejtelméd sincs az életről. Nem tudod milyenek a férfiak, hogyan gondolkoznak, mint éreznék, s milyen elővigyázók!

— Jól, van jól, felelt Katika, ajkát durczásan felbiggyesztve.

— Hidd el nekem, mind számítók, s pénzért házasodnak, nem szívből, valamennyien.

— Valamennyien — az meglehet, de Alfréd nem, mert ő kivétel.

— Ugy? No ez ugyan gyorsan bekövetkezett. Csodálom ezeket a mai leányokat, hogy milyen gyorsan kivételekké avatják fel a legelső fiatal embert, akinek szöke haja van, be van oltva s egyenesek és arányosak a testrészei. De rendesen csalódik az ember a kivételekben. Hidd el, nekem e téren is vannak tapasztalataim. Alfréd könnyelmű ember, szereti a fényűzést, s nagy kiadásai kényszerítik, hogy prózai legyen.

— Ó nem, sőt sokkal inkább regényes, mint kellene. Nézd csak azt a csokrot, a melyet ma küldött — csupa értékes virág, rengeteg pénzbe kerülhetett.

— Ah, a virágok! Adós marad az árukkal, ez olyan közönséges dolog. Azt hiszi, hogy majd kifizeti valamikor a te hozományodból.

— Ha neked ilyen gyanakvó kedved van, úgy veled egyáltalában nem lehet beszélni! szólt Katika idegesen.

nak szerencsétlen viszonyai és az ő hűsége miatt. E valóban kegyeletes tettnek érdemét lerontotta azonban egy kormányrendelet, mely szigorúan megtiltotta az államhivatalnokoknak a megboldogult bíbornok temetésén való részvételt. Ezen érthetetlen rendelet indoklásául azt hozzák fel, hogy »klerikális« demonstráció-tól félték. A kölni katolikusok u. i. népgyűlést akartak tartani, hogy kifejezést adjanak hálás érzelmeiknek, melyeket bennük a császár kegyeletes tette ébresztett.

Ugy látszik a német kormány is olyan félénk, akár csak a miénk. Egy nagy halott temetésén is demonstrációtól retteg s ebbeli félelmében nem átalja megsérteni a kegyeletet és békákba verni polgárai szabadságát.

A kulturharcz réme — úgy látszik — még mindig kísért.

Az oláh kérdés.*

— Irta Szinéri György. —

I.

Tisztelt uraim! Arokhoz értünk. Szálljunk le egy kissé és elmélkedjünk.

Mert akármit okoskodunk is, tekintve, hogy a nemzeti eszme uralkodik minden zónák alatt ebben a vénhedt Európában — árok ez a kérdés, a melyen a 19-ik századbeli Magyarországunk át kell jutni, vagy pedig a nyakát kell törni.

A dolog — a kérdés — genezise szörnyen egyszerű, noha egyuttal különös is.

Minden más nemzet történelmi fejlődésének folyamán rég tisztázta volna ezt a kérdést, még pedig aképpen, hogy a körülte élő más fajbelieket egyszerűen kiirtotta volna. A magyar nem tette ezt. És így mulasztást követett — volna el? Igen, ha nem egy benső, egyedül a magyar nemzetnek tulajdonságát képező ösztönre, valami ideálisnak mondható sugallatra hallgatott volna, valami a divinációval azonos ihletre, mely feltétlenül bizik az igazság örökkön élő voltában és kész megismerni ebben a hitben — ezért a hitért. S ez a hit az volt, hogy a magyar nemzet ennek az országnak jogos és méltó tulajdonosa; s hogy e nemzet koronájának Szent István koronájának minden népét

* Kiváló írónknak ezt a nagy verve-vel megírott cikkét aktuálisá teszi egy fogarasi deputáció, mely ma tisztelteti a miniszterelnököt és a belügyminisztert, hogy elpanaszolják azokat a sérelmeket, amelyeket a mindig hazafias fogarasi románok a túlon túl liberális és a közigazgatást Fogarasban a családi érdekek szolgálatába hajtó Bauszeru főispántól kénytelenek eltűrni.

A szerk.

egyformán boldog alattvalójává akarja és tudja tenni.

Azonban ki látott az életben ideális embert, aki valóban boldog lehetett volna? Ha néha nem volt az idealizmus keresztződve némi élelmességgel is? Pedig mi magyarok, — modern nyelven szólva, a történet tanulsága szerint, ös balekanyag voltunk.

De térjünk vissza! Tehát árokhoz értünk. Az utat, a mely ide vezetett, két hatalmas intéző állapította meg — tehát ide kelle jutnunk — s ezek: hagyományaink s egyéniségünk.

Tehát nekünk át kell jutnunk, vagy nyakunkat kell törnünk.

Egy akadályon át lehet jutni, hogy át ugorjuk.

Ez lehet gracióz, de nem okos. Hát ha az utánunk jövő nemzedék inai gyengébbek lesznek, avagy az ugrás mozzanatában valaki őket, konfundálni fogja? Átmászni az akadályon? . . . Ez nem méltó a Kossuth és Deák nemzetéhez. Nekünk ezt az akadályt fejlődésünk útjában át kell hidalnunk. Ez egyedül hozzánk méltó.

Az oláhság, közel három milliólélek, mely Magyarország északkeleti, keleti, délkeleti részében él, általában élet erős, vad nép.

De igen sok hajlammal bír a kultúra iránt. Tanulság erre nem csak irodalmuk, költészetük fejlődés képes, hangzatoság tekintetében az olaszt megközelítő nyelvük, de élet viszonyaik Krassó-szörény némei faluaiban: Nagy Tikványon, Illádián, Bozovicson; ahol az egyszerű oláh paraszt stukaturos, ripsz garnituras butor-zatu szobában él, ír, olvas és ami fő — — gondolkodik. Ezenkívül az oláh nép naiv, könnyen kielégíthető, ragaszkodik régéhez, békés, türelmes és — sőt ne feledjük, rendületlenül dinasztikus.

Az 1879-iki bányász sztrájkok — az oszt-rák állam vasuti szénbányák munkásai között, csupán az oláhokat nem bírták megmozdítani — noha a legrosszabbul fizetett munkások ők voltak.

Miért? Mert a föld az ő hazájuk, a melyen kis viskójuk áll és mert legkevésbé iszákosak és a legszorgalmasabbak s legtakarékosabbak voltak. Az ország többi megyéiben, ott is, ahol az oláhság némi elzülöttség képét nyújtja, az észlelt tünetek kevésbé az importált kóroanyag, a felbujtás — káros hatásaként, mint inkább az elhanyagolt közigazgatás visszahatásaként fogható fel.

És mit tettünk mi ennek a közel három millió fajlagos e elemnek, hasznos, államéletünk magasabb céljaira szolgáló felhasználása érdekében? Hogy ez a három millió oláh a ma-

gyar állam eszmét portáló, a nemzeti kulturához egy magasabb nivón álló kulturához hozzá simuló, az állam élet harmoniját egészségesen kiegészítő ellemé alakuljon át?

Majd nem semmit!

— Mi? — kérdezhetné valaki — hát azért a fajért, mely 48-bangyilkos szerepre vállalkozott s a nemzet történetének legválságosabb korszakában ellenségünk fő-főszövetségese volt, amely mind e mai napig közögi kétesértékű vívmányaink értéktelenítésén fáradozik, — azért alkossunk kivételes kedvezményeket, külön törvényeket?

A józan ész erre ezt válaszolja: hát igaz, ez a faj sok sebet ejtett rajtunk, de hát ennek is mi voltunk az okai. Ők csupán a korbács voltak, a bűnhődés százados mulasztásainkért, mert tisztán a mi politikai rövidlátásunk volt az oka, hogy ez a korbács ellenfeleink kezébe jutott. Igenis alkossunk kivételes törvényeket, de nem a nemzetiségek, hanem a magyar állameszme érdekében.

Wekerle ur Nagy-Bányán azt a hangzatos kijelentést tette, hogy ő nem ismer nemzetiségi kérdést. Igenis, vannak bajok, amelyek orvoslása a közigazgatási reformok létesítésével érhető el . . . stb. stb.

Hát ez a kijelentés igen szép. Ez egy »coup heroique«, afféle vidézi attitűd, a mely Magyarország miniszterelnökének igen jól állt. Mindazáltal kár a miniszteri tekintélyért, mert az űrt, ami egyrészt a kijelentés és másrészt a törvényes (sőt tényleges) viszonyok közt tántog, száz ily miniszteri kijelentés sem képes kitölteni.

Igen is, van nemzetiségi kérdés, s vannak nemzetiségek. Ezt elismerte a magyar törvényhozás akkor, amikor azt a politikai baklövést elkészítette, melyet 1868-ik évi 44-ik a nemzetiségek egyenjogusítását célzó t.-cikk gyanánt ismer minden olvasott ember. Tessék csak elolvasni azt a törvényt, annak 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik, 7-ik §-ait! Hát nem arezpirító ez? Hát szabad egy nemzetnek ily magára nézve megalázó intézkedéseket törvénybe ígdatni, ha csak nem abdikált a jövőjéről s önálló nemzeti létéről?

Valaki azt mondhatná ravaszul mosolyogva: hiszen úgy se lett ez a törvény végrehajtva! —

Ez még csunyább! Mert az a törvény végrehajtva, abszurditása kiderülvén, már százszor revideálható lett volna. Mert ha az a törvény végrehajtott volna, ha az első megsértésére a magyar állameszmének a magyar nemzeti lobogónak, ha egy Bertalan éjjel, ha lyncheléssel válaszolunk is, nem szólhatott volna a külföld a magyar atrocitásokról. Mig így, hu-

— Ne légy ilyen gyerekes, ez nem illik egy eladó leányhoz.

— De én nem akarok többé eladó leány lenni, zokogott Katika, sűrűn ontva könnyeit a zsebkendőjébe.

— Na na na, még nem vagyunk annyira. Majd azután sirj, ha már férjhez mentél, most pedig arra gondolj, hogy méltó-e hozzád, ne hogy majd tülön-tul sokat kelljen sirnod.

— De én nem akarom őt gyanusítani! — Ugyan ne ostobáskodjál, hiszen csak jót akarok veled. S ne akard, hogy csak a takaréktári könyved miatt vegyenek feleségül.

— De hiszen ez ránézve mellékes dolog. Más lányoknak is vannak takarékpénztári könyveik, s aztán valamennyi pénzt csak minden embernek kell kapnia, hiszen a házasságban kétszeresek a kiadások . . .

— De én mégse akarom, hogy a pénzedért vegyenek nőül. Ha beleegyezel, játsszunk el egy kis komédiát Alfréddal —

— Komédiát? Azt akarod, hogy megcsaljам?

— Csak egy kissé. Azt mondjuk neki, hogy tönkre jutottunk, s mindig panaszkodunk, hogy szerényen kell élnünk. Ha még azután is lesz kedve hozzá, hogy nőül vegyen, akkor igazán derék, becsületes ember és méltó hozzád.

— Nos, jól van, én beleegyezem, játsszunk hát a komédiát. Ugy is tudom, hogy Alfréd győzni fog, s te magad nyújtod át neki a babékoszorút, — az az a takarékpénztári könyvet.

— Annál jobb lesz. Akkor gratulálni fogok az optimizmusodhoz. Csak ügyesen viseld

magad s lehetőleg sokat beszélj majd a nélkülözésekről, a nyomorról.

— Szívesen eljátszom ezt a színházat, csakhogy kigyógyítsalak téves felfogásodból.

— Holnap eljön hozzánk. Rossz ebédet készíttünk.

— Ó nem, az étkezésben nem szabad takarékoskodnunk.

— Látod, te elkényeztetett gyerek —

— Hát nem bánom, készítsünk rossz ebédet. Hisz ez nekem most már ugyis mindegy.

Eljátszották Alfréd előtt a szegénység komédiáját. A jó mamus igen szívéhez szólóan sóhajtozott, sirt az elvesztett pénz után s könyveinek hatása nem maradt el. Alfréd először borzasztóan meg volt lepelve, de csakhamar magához tért, s meleg szavakkal vigasztalta a tönkrejutott családot, miközben kategorikusan kijelentette, hogy a pénz ugysem a leglényesebb dolog a világon. S e szavaknál Katikára nézett. Az anya természetesen jobban játszott, mint naiv leánya, bár ez is egészen komolyan viselte magát. A mama felkérte Alfrédet, hogy segítsen neki a drága butorokat eladni. Alfréd készségesen fölajánlotta a szolgálatait, s néhány nap múlva azzal a kellemes hírrel lepte meg a családot, hogy egy barátja az összes butorokat hajlandó megvenni. Az anyát megijesztette ez a kellemes hír, s kijelentette Alfrédnak, hogy a butorokat nem hajlandó eladni, mert egy rokona nagyobb összegű pénzzel kíségette, s így most már a butorok eladása nélkül is biztosítva vannak egyelőre.

Alfréd minden uton módon arra törekedett, hogy az elszegényedett család helyzetét segítsen. Apróságokkal, hol egy kiló kávéval, hol cukorral kedveskedett nekik, s Katika szíve majd megrepedt a boldogságtól, hogy Alfréd mégis csak igazán szereti, s nem csupán a hozománya kedvéért veszi nőül.

III.

Egy napon Alfréd megkérte Katika kezét. Az anya csodálkozva nézett rá, s megkérdezte, hogy komolyan beszél-e? S még egyszer elbeszélte neki nagy részletességgel a szegénységét. Alfréd kijelentette, hogy ő Katikát szereti, s egyébbel nem törődik.

Ezt a nyilatkozatot a mama olyan regényesnek találta, hogy menten nyakába borult Alfrédnak. Mielőtt a boldog pár nászutra indult volna, a mama egy kisebb összegű pénzt átadott a vőlegénynek, mint vagyonának »megmentett« maradványát. Alfréd nagy nehezen elfogadta, de folyton csak szerelméről beszélt. S mikor a nászutról visszatértek, Katika sirva sietett a mamájához:

— Kérlek, édes mamuskám add ide a hozományomat, mert a szegény Alfrédnak, égető szüksége van rá. Már utközben is folyton készített, küldessem el veled a hozományomat. Tudod, akkor nagyon féltem, hogy másként nem vesz el, — azért bevallottam neki előre mindent, hogy csak komédiát játszunk, s hogy a hozományom még mind meg van. Kérlek, add ide a pénzt, rosszul megy a dolgunk, s neki roppantul nagy szüksége van rá! . . .

szonhat esztendeje szakadatlanul kell hallanunk és tünnünk, hogy ezt a nemzetet perfid, törvénytípró nemzetnek nevezik, mely — mint az a törvény is mutatja, mindent ígér, de mint a tapasztalat mutatja, meg semmit se tart.

Vagy talán azt gondoltuk, hiszen lesz a román testvéreknek annyi belátásuk és tekintettel a 48-iki magukviselésére, nem veszik komolyan a törvény végrehajtását?

Elszámítottuk magunkat! A gyakorlati élet nem kezdheti folyton »recrudescerunt«-tal a napot. Az élet ad, vesz, alkot, rombol; de nem rekriminál, nem remél. A ki ígér, attól várnak, attól követelnek, s ha insolvensnek bizonyul, hitelét veszti.

Igy várnak s követelnek most tőlünk dolgokat, a mivel tulajdonkép magunk se rendelkezünk — nemzeti létet.

Avagy nem idegenek intézik külviszonyainkat s nem idegen érdekeknek szolgál leginkább iparunk s kereskedelmünk?

Kötelességünk lett volna első sorban a saját érdekeink, a saját fejlődésünk biztosítása.

De tényleg mit is tettünk a nemzetiségekkel és különösen az oláhokkal?

A következőket.

Feloszlattuk a határőrvidéket. Ez annyit jelent: egy, az alkotmányos életre, az önkormányzatra éretlen, alkalmatlan népet kivettünk a századok óta megszokott katonai fegyelem alól; megfosztottuk őket olesó gyors közigazgatásuktól, igazságszolgáltatásuktól, adtuk nekik u. n. szabadságot; azaz oda dobtuk őket a Pausz-féle alispánoknak, a megbélyegzett, corumpált megyei élet problematikus erkölcsű matadorjainak, az olygarchák elzüllött ivadékaiknak, a regale bérlőknek, a kikről tudva van, hogy ahova az egyenlőség szent nevében beteszük a lábukat, zsellérré változik át a telkes gazda —; elvettük iskoláikat, nem gondoskodtunk új tanrendszerrel, új tanerőkről; elnéztük évtizedeken át egyházi autonomia czimén, hogy népes eklézsiák papjai kapálni kénytelenek, s dászkaljaik éhezzenek. Nemzedékeket hagytunk felnőni, a mely összehasonlítva a saját közigazgatási helyzetét a Bánság, vagy az illető országgrész kultiváltabb népének helyzetével, minden elemzés nélkül arról győződött meg, hogy ők a magyar állam gondozásából a mostoha gyermek sorsának részesei.

És mi a magyar állameszme iránti hűséget várunk tőlük? . . .

Mily könnyű szerepe volt itt a fiskáloknak, a Brediceánoknak, a Coroiánoknak, a Lukácsinoknak!!

(Ha ugyan valóban államellenes törekvések voltak.)

És mi, akik elkeseredett hetekig tartó vitákba merülünk egy-egy absztrakt ideáért, elvért; akik a ghetók népével összehazasodó arisztokratáink utját törvényekkel egyengetjük, még mindig késlekedtünk valami eszközt és módot kieszelni, a melylyel népességünk egy hatodát képező, tanulékony, hasznosítandó részét, a magyar nemzeti állammal politikailag, erkölcsileg összeforrasztottuk volna.

Egy kinevezés kulissza titkai.

— A »Tiszantul« levelezőjétől. —

Budapest, decz. 31.

Mintha csak a koronát akarta volna feltenni a kormány egy esztendei működésére azzal a három publikációval, mely a bécsi hivatalos lapban megjelent.

Három kinevezés. Két főispáni és mellette a budapesti főkapitány kinevezése. Rudnay Béla a honti főispán, aki Nógrádban szerezte meg az érdemeket erre az előléptetésre, a hivatalos lapban közzétett kommuniké szerint a mai naptól kezdve a fővárosi államrendőrség főkapitánya. Már a kinevezésének a formája is feltűnő. A királyi elhatározásra csak hivatkozás történik, de nincs miniszterileg eljenjegyezve. Mintha valami korona uradalom tisztartóját nevezték volna ki. Ki a felelős ezért a kinevezésért? Perczel vagy látszik röstelli elvállalni a felelősséget a nyilvánosság előtt a kortes érdemek nyugtázását.

A mi magát a kinevezést illeti, érdekesek annak az előzményei. A budapesti főkapitányság Sélly miniszteri tanácsosi kinevezése

óta erőpróba volt a szabadelvű párt vezérei között. A következő összeállítás egész élénken illusztrálja, hogy mily befolyások küzdöttek ezért a jelentékeny pozícióért.

A jelöltek:	Nevezte:
Gyalokay Lajos.	Tisza Kálmán.
Bessenyei Ferencz.	Gajáry és társai.
Br. Thorockay Viktor	Br. Bánffy Dezső.
Br. Splényi Ödön.	Wekerle és társai.
Br. Fiáth főispán.	Perczel Dezső.

A start szépen sikerült.

Elsőnek Gyalokay Lajos tört előre, mert a generális készítette elő — a pályát. De csakhamar utolérte Bessenyei Ferencz, aki mögött a szabadelvűpárt faiteurjei állottak, Wekerle jelöltjét pedig jóindulattal névtelen levelekben denunziálták s mindenféle, egészen a magánéletbe vágó dolgokkal akarták lehetetlenné tenni. Ez sikerült is. A mezőny megbomlott. Ekkor vonultak fel a belügyminiszteriumból az outsiders Kaffka osztyátanácsos a főkapitányi válságok állandó bolygója Faszchomoy Sándor min. tanácsos s a konkurrenzia még szédületesebb lett. Miniszterek, pártvezérek gomolyogtak a préda körül. A budapesti rendőrségnél pedig kiütött az anarchia. Az inkrim alatt csak hat orfeum és café chantant engedélyt adtak ki, a mi a legkitűnőbb eszköz arra, hogy a milleniumra a legerköcselenebb germanizáció kapjon melegező tanyákat. A fejletlen főkapitányság tisztviselői bujokban, bánatokban élvezték az új orfeumok kezdő specialitásait, Galicziának meghamisított termékeit, a melyek kicsufolják a magyart, mert még bátorodik létezni ebben az országban. Ezekre az otromba, magyarságot és kereszténységet üldöző bohózatokra nem volt preventív cenzura a fejletlen főkapitányságnál.

Perczel már bántotta, hogy nem tudja kinevezni a ressortjába tartozó hivatalnokot. Csínált egy coupot arról, hogy kinevezte a kiállítási rendőrkapitányt, érmekeket adományozott, előléptetett, a mi valóságos felfordulást idézett elő a főkapitányságnál.

Végre be kellett tölteni az állást, mert a kabinetiroda ráirt a miniszterelnökre, hogy ő felsége rossz szemmel nézi, hogy Budapesten a rendőrségnek nincs felelős feje. Ekkor már nem volt mit tenni: az egymás között veszekedő miniszterek, szabadelvű párti korifeusok paktumra léptek: megegyezvén a nógrádi kortes főispán személyében s meg is történt a kinevezés.

De a komplikációk ezzel nincsenek elintézve: mert Perczel Dezső előterjesztésében elhallgatta, hogy Rudnaynak a hivatal elfoglalásához még egy kegyelmes királyi tényre van szüksége. Azaz pertörést kell kapnia a legutóbb vívott duellumért, mert a rendőrség fegyelmi szabályai a rendőrség minden alkalmazottját hivatalvesztés terhe alatt eltiltják a párbajozástól.

Most már az a kérdés, megkapja-e Rudnay a pertörést a hivatal elfoglalása előtt, vagy pedig súlyos fegyelmi vétséggel lép a hivatalba.

Ez a pertörés legalább is kétséges s így még mindig nem lehetetlen, hogy az operettek újabb felvonásai következnek.

Ujévi tisztelgések.

Az évforduló alkalmából tegnap és ma a szives jókívánatok uralnak mindent. A jóbarátok, ismerősök szerencsekívánatokkal üdvözlnek egymást; a tisztelgők felkeresik a hivatalok vezetőit, a magasabb állású egyéneket. Kifejezik és viszonzozzák az üdvözléseket; boldog új évet kívánnak egymásnak, hogy a most kezdődő év több boldogságot, kevesebb csalódást hozzon, mint az elmúlt, megpróbáltatásokban gazdag esztendő.

Tisztelgések a bibornoknál.

Impozáns módon nyilatkozott meg tegnap az a szeretet, ragaszkodás, melyet érez Nagyvárad bibornok-püspöke iránt a klerus és a főpásztorkodására bízott kath. hívek összessége. A bibornok palotájában tegnap délelőtt voltak az ujévi tisztelgések.

A káptalan üdvözlése.

Délelőtt fél 10 órakor gyűltek össze a palota egyik termében a nagyvárad i. sz. káptalan tagjai s Nogáll János felszentelt püspök, nagyprépost vezetése alatt vonultak a bibornok elé, s ugyancsak ő mondotta a nála már megszokott ékesszólással az üdvözlő beszédet, melyben valamint a bibornok kegyes válaszában kisugárzott az egység lelkének melege, az őszinte mély tisztelet és szeretetnek lángja s a millenáris ihletett hazafias hangulat derűje, mely a multon elmélkedve áttekintő s a jövőn megfontolva gondolkozó mély érzésű lelkek komoly érzelmeit megaranyozza.

A káptalan feje megköszönte a vallásos hazafiság sugalta pásztorlevelet, mire megjegyezte a bibornok főpásztor, hogy ez még csak kezdet. Majd a jövő év derekán, mikor a millenáris ünnepségek telőpontjukat érik el, lesz még főpásztori szava s főpásztori intézkedése az ezredéves nagy ünnep méltó megülésére s megszentelésére.

Az uradalmi tisztelgése.

A káptalan tagjainak üdvözlése után a püspökségi uradalmak tisztikara fejezte ki mély tiszteletét és üdvözlését a bibornok iránt.

A tisztikar nevében Géczy Lajos uradalmi főtitkár üdvözlötte jó urokat, ki iránt szeretettel, hódolattal vannak eltelve.

Lekötelező, atyai jóindulattal fogadta a jókívánatokat a biboros egyházfő.

A kath. kör üdvözlése.

Az alig egy hónappal ezelőtt éppen a bibornok bőkezűsége folytán megalakult nagyvárad i. sz. kath. kör örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy kifejezze az üdvözlés mellett mély köszönetét azért a nagybecsű pártfogásért és áldozatkészségért, melylyel a kört máris, a kezdet-kezdetén az egyházfejedelem elhalmozta.

A tisztelgésen megjelentek:

Dr. Laurán Ágoston, Dencs János, Dús László, Pékánovics Imre, Kersch Ferencz, Bereczky Géza, dr. Mártonffy Bogdán, Géczy Lajos, Milibák József, Czegléd Sándor, dr. Persz Adolf, Kugler Albert, Karger Sándor, Csatóry József, dr. Kolozsváry Béla, Nemeskey Andor, Grám Sylveszter, Gyalokay János, Fetszer Antal, dr. Vucskics Gyula, Kádár János, Mihucz Péter, Erdélyi József, Török József, Böszörményi Géza, Nozáky Rudolf, Stark Gyula és dr. Frankó Endre.

A deputációt Dús László városi főügyész a kör világi alelnöke vezette s a bibornokot a következő magvas, szép beszéddel üdvözlötte:

Főmagasságu Bibornok-püspök ur!

Kegyelmes urunk!

Az ó év utolsó napján a nagyvárad i. sz. katolikus kör megbízásából eljöttünk, hogy Eminentiadnak hálás köszönetet mondjunk ama támogatásért, melylyel intézményünket megalkotni segített; — hálás köszönetet mondunk azért, hogy a védnöki tisztet elfogadta és mi ígérjük, hogy az Eminentiad elfogadó nyilatkozatában kiemelt eszmékhez hívek maradunk.

Az ó év utolsó napján, az új év kezdete előtt megjelentünk azért is, hogy elmondjuk jókívánatunkat, kérve a Mindenhatót, miszerint Eminentiad apostoli munkájára áldását árássa reá és hogy hazánk hű fiát, koronás Királyunk bölcs tanácsadóját, vallásunk fölöntő bajnokát, főpásztorunkat, Eminentiadat sokáig boldogan éltesse.

Egész lényén előmlött a bibornoknak a jól eső örömmel érzete, hogy tulnyomólag világi híveinek körben egyesült testülete áll előtte. Avval is kezdte gyönyörű válaszát, hogy úgy emlékszik, hogy ez a kedves jelenség első eset Váradon minek folytán az egyesülésnek a katolikus hitéletre való hatását látván lelki szemei előtt, ez a gondolat oly érzélem virágo-

kat fakaszt szívében, melyeket szeretne mindnyájoknak homlokára tüzni.

A »scopae dissolatae« állapot és a »viribus unitis« jelszava által vezérelt élet között oly tisztán áll a szívemelő különbség a politikától el is tekintve, melyről nem kívánt szólni, hogy szép reménységgel lehet nézni a fellendült hitélet vallásos érzelme által irányított magyar hazafias együttérzés, összetartozandóság tévékenysége felé, mely midőn védi igazát, másét nem támadja.

Az ismételt köszönet kifejezése után a bibornok Isten bő áldását kívánta a kör tagjaira.

Rövid cerele után emelkedett hangulatban távozott a választmány.

A cerele alatt a bibornok örömét fejezte ki Dús László alelnöknek a katolikusok vezetése elvállalásáért, mire az alelnök azzal felelt, hogy a vezetést büszkeségének tartja.

A kath. tanítók küldöttsége.

A kath. kör tisztelgése után a lelkész-kedő papság, a nagyváradai kath. tanítók és hitoktatók tisztelegtek a bibornosnál. Nevükben Denes János plébános tolmácsolta hódolatukat, szeretetüket a bőkezű főpásztor iránt.

Dr. Schlauch Lőrincz bibornok kegyes, buzdító szavakban köszönte meg a jókívánatokat.

A nap folyamán katonai és polgári előkelőségeink nagy számmal keresték fel a bibornokot s üdvözölték.

A kath. kör Nogáll püspöknel.

A katolikus kör választmányának egy része dr. Nogáll János felszentelt püspököt is felkereste Dús László meleg, keresetlen szavakban köszönte meg a jótékonyságáról országos hírű főpápnak, mint az egész káptalannak a kör megalakítása körüli fáradozásukat, áldozatkészségüket, kérték nagybecsű támogatásukat továbbra is. Együttal az újév alkalmából üdvözölték a derék főpapot.

Bereczky Géza felkérte még dr. Nogállt, hogy köszönetüket tolmácsolja a káptalan tagjainak is.

Nogáll János püspök megköszönte az óvációt. Lelkén viseli a kör ügyét. Működésében támogassák.

A mai tisztelgések.

A hivatalok, testületek is ünnepelnek; szünetel a munka, gálába öltözik a tisztikar s testületileg keresi fel a főnökét.

A megyei tiszti, kezelő- és segédszemélyzet ma délelőtt első sorban Szunyogh Péter alispánt keresi fel jókívánataival s ismét az alispán vezetése alatt vonulnak Beöthy László főispán lakására, hol Szunyogh Péter alispán tolmácsolja a megyei tisztikar háláját szeretetét és üdvözlését.

A városi tisztikar előbb Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármesternél teszi tiszteletét. A városi tisztviselők szintén felkeresik a főispánt s nevökben a polgármester tart üdvözlő beszédet.

A kir. tábla birói kara Ritoók Zsigmond elnöknel; a kir. törvényszék Gyalokay Lajos elnöknel; a posta és távirda tisztikara Schöflin Ágoston igazgatónál; a pénzügyigazgatóság Papp Miklós pénzügyigazgatónál; az államépítészeti hivatal Gyurkovits Kornél hivatali főnöknel; a tanítói kar és népnevelési egyesület Sipos Orbán kir. tanfelügyelőnél tisztelegnek.

Beköszöntő.

Amidőn a »Tiszántúl« felelős szerkesztését a mai napon átveszem: ismerem azokat a nehézségeket, amelyekkel nekem és még ifjú lapunknak meg kell küzdeni, de ismerem azt a jóindulatot

és érdeklődést is, melyet a »Tiszántúl« barátai és olvasói e lap iránt mindenkor tanúsítottak, s így teljes bizalommal és reménységgel kezdem meg működésemet e lapnál, hogy közreműködjem azon célok kivívásában, melyeket a »Tiszántúl« megalakulásakor maga elé kitűzött.

Programot adni ez alkalommal fölösleges. A lap becsületes, katolikus politikája marad a régi, melyért a »Tiszántúl« megalakult s amelyért oly gyorsan népszerűvé és kedvelté lett közönségünk előtt. Ami új dolog fog nyilvánulni e lap szerkesztésében, az mind csupán zsurnalisztikai jellegű lesz, s azt célozza, hogy a »Tiszántúl« mint napi újság összes rovataiban élénkebb és változatosabb legyen.

Az új évben lapunk vezérczikirói számban megszorodtak, a munkatársaknak nagyobb köre — s közte néhány tekintélyes politikus — fog bennünket támogatni. Tárcaíróink közé is új erők, a magyar elbeszélő irodalomnak mindannyian jeles munkásai fognak sorakozni s e mellett gondot fordítunk arra is, hogy a külföld legjelesebb modern novellistáit is bemutassuk olvasóinknak. A megyei és városi közigazgatás valamint a társadalmi élet eseményeinek gyors és hű regisztrálásának ezután is kiváló figyelmet szentelünk. A rendes napi rovatoknak, az újdonságok, irodalmi, törvénykezési és művészeti hírek rovatának élénkítésére és változatosabbá tételére különösen fog törekedni a »Tiszántúl« szerkesztősége. Fővárosi állandó levelezőink értesítéseiket a jövőben nagyobb terjedelemben fogják lapunk számára feldolgozni s igyekezni fognak, hogy a »Tiszántúl« olvasói gyorsan és megbízható forrásból értesüljenek az ország és a külföld eseményeiről. Közgazdasági rovatunk is új és hatalmas erővel szaporodik, s a jövőben is a földmivelő nép és a birtokos osztály érdekeiért fogunk küzdeni a dözsdé és a merkantilizmus túlkapásai ellen.

Főbb vonásaikban ezek azon elvek, melyek e lap szerkesztésében vezérelni fognak. S midőn a mai nappal átveszem a »Tiszántúl« felelős szerkesztését: tisztem ezt abban a reményben, hogy úgy nagybecsült munkatársaim, valamint e lap barátai sem fogják tőlem megvonni jóakarató támogatásukat, amelyre rászolgálni mindenkor legfőbb igyekezetem lesz.

Ismétlen ajánlom magamat tisztelt munkatársaim és a »Tiszántúl« olvasóinak nagybecsült jóindulatába.

Nagyváradon, 1896. január 1.-én.

Szabó László.

UJDONSÁGOK.

Uj esztendő.

A sablonos új esztendő sorából magasan emelkedik ki a mostani új év napja. Nem csak egy esztendőnek, hanem nemzeti létünk egy nagy fordulójának küszöbét léptük át. Meghatva állunk e küszöbön, gondolatokba elmerülve fontolgatjuk: mit hoz ránk a jövő? Isten, a népek Istene virrasszon nemzetünk felett a második évezredben is. Ez első gondolatunk, ez legforróbb kívánságunk.

Uj esztendő napja egyúttal egyházi ünnep: emlékülnepe annak, hogy a világ Megváltója szü-

letése után nyolczadnapra templomba vitették, ott alávetette magát a törvénynek s ez alkalommal Jézus nevet adtak neki.

A templomok boltívei megteltek ájtatoskodó hivatással, hogy részt vegyenek az első milleniumi istentiszteleten.

A székesegyházban 9 órakor lesz ünnepélyes nagy mise, melyet maga a bibornok tart, dr. Némethy Gyula lelkügzagató pedig a szent beszédet fogja mondani.

A székesegyházi kar a következő darabokat adja elő:

Brossig: Ecce Sacerdos.

Schubiger: Veni sancte.

Kersch: IV. sz. Ünnepi mise.

Zangl: Laudate.

Cherubini: O salutaris.

*

Az olaszii plebánia templomban ma délelőtt 9 órakor szintén szent mise lesz, de egyházi szent beszédet nem tartanak.

A Szent-László templomban 9 órakor Nemeskey Andor plébános egyházi szónoklatot tart s ugyancsak ő végzi segédlettel az ünnepélyes istentiszteletet.

Várad-Velenczén délelőtt 10 órakor nagy mise lesz szent beszéddel. Az istentiszteletet Gabriely Lajos plébános tartja.

Ezeket kívül az összes r. kath. templomokban lesznek ünnepi istentiszteletek.

Az evangélikus és ev. ref. templomokban délelőtt és délután prédikációkat mondanak.

*

Az új esztendő első napja sok gondot okoz mindenkinek, de ezek a gondok merőben különböznek az élet profán szorgoskodásaitól. Ilyenkor mindenki csak a szeretteire gondol, s barátoknak, ismerősöknek millió-számra mennek a b. u. é. k. betűs névjegyek. Mi azonban csak a megszokott helyen adunk kifejezést érzelmünknek, amidőn lapunk barátjainak és t. olvasóinak ez uton is

A Tiszántul szerkesztősége

B. u. é. k.

* Uj regényünk. Lapunk mai számában kezdjük meg új regényünknek, Seewald

Az erdészlakban

ezimü művének közlését, mely egy érdekes, poétikus történetet beszél el abban a vonzó stílusban, mely Seewaldnak sajátja. A fordítást kitűnő munkatársunk, Bárcziházi Bárczy Margit k. a. végezte, s munkájának minden során meglátszik, hogy fordítása minden tekintetben méltó az eredetihez. Ajánljuk új regényünket t. olvasóink figyelmébe.

* A pécsi püspök betegsége. Dulánszky Nándor pécsi püspök állapota oly válságra fordult, hogy az orvosok már alig fűznek valami reményt a beteg főpap életéhez. A székes káptalan számolva a halál eshetőségeivel, már minden szükséges intézkedést megtett.

* A kereskedelmi és iparkamara megalakítása. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara első öt éves ciklusa ez év őszén lejárt. A kamara újjáalakulására annak idején haladéktalanul megtették a szükséges intézkedéseket, de az előirt eljárás, a bel- és kültagok választása sok időt vett igénybe. Az ujonnan megválasztott bel- és kültagok neveit annak idején közöltük. Különösen a megye területén levő hét alkerületben igen sok régi tag kinaradt a választásnál és sok új tag lett beválasztva. A kamara öt évi működése bizonyág

arra, hogy úgy a bel, mint a kültagok s a tisztikar, daczára a kezdettel járó nehézségeknek, megfelelt annak a fontos hivatásnak, mely reájuk várakozott. Az új tagok egy részét nem ösmerjük, de reméljük, hogy épen oly buzgalommal fognak munkálkodni a megye és város ipara és kereskedelmének előrehaladása érdekében, mint a régi tagok. Legközelebb végleg megalakul a kamara, vagyis megválasztja az újabb öt évre elnökét, osztály elnökeit és pénztárnokát. Erre nézve ifj. R i m l e r Károly főkapitány, mint a kamara megalakítása céljából kiküldött központi bizottság elnöke, meghívót bocsátott ki, melyben az alakuló gyűlést idejét 1896. év január hó 8-ikán d. u. 3 órára tűzi ki. Az ülés a kereskedelmi palotában lesz, tárgyai: A kamara elnökének és osztályelnökének megválasztása.

* **Hamis bukás.** Walter Adolf szegedi kereskedőt, mint tudósítónk telegrafálja, ma hamis bukás miatt letartóztatták. Walterről kiderült, hogy 40.000 forint ára portékát tulajdonított el jogtalanul.

* **Merénylet egy vonat ellen.** Levelezőnk gonosz és veszedelmes merényletről értesít bennünket, amely merényletet az arad-csanádi vasútvonalon, Palota és Nagylak állomások közt követték el a vonat ellen. A merényletet december 27-ére virradóra éjszaka készítették elő akként, hogy hat darab hidpadló gerendát fektettek keresztben a sínekre. A Szeged felé haladó reggeli személyvonattal okvetlenül katasztrófa történt volna, ha a mozdonyvezető véletlenül idejekorán nem veszi észre a sínekre rakott akadályt s a vonatot gyorsan meg nem állítja. A kiküldött hatóságok vizsgálata kiderítette, hogy a vaspálya töltését átszelő csatorna hidjának gerendáit szedte fel valami gonosztevő. úgy hogy ha a vonat a hidra megy a palló leszakadt volna, s a vonat menthetetlenül a csatornába fordult volna. Hogy kik a tettesek, azt még nem sikerült megtudni, de a csendőrség erélyesen nyomozza őket.

* **Csillaghullás.** A közös hadsereg rendeleti közlönyének tegnapi száma hozza az új évi kinevezéseket. Kivesszük belőle a váradiakat. A tartalékos tiszthelyettesek közül a következők lettek tartalékos h a d n a g y o k: Sebő Sándor, Buchgraber Emil, Weisz Ernő, Juhász János, Zieher Antal, Stein Kálmán, Gáspárdy Gyula, Dukesz Lajos, Szehl Herman, Rosenfeld Dezső. Tartalékos tiszthelyettesek: Bertóthy István, Vucskics László, Kemény Sándor, Dobosy András, Fehér Kálmán. Tartalékos k a d é t o k: Donáth János, Cseh Gusztáv, Popper Ákos, Bleyer Andor (101. ezredhez), Turcsányi Ferencz (62. ezredhez), Blascok Gyula, Fehér Gyula (65. ezredhez), Kocsis (95. ezredhez), Huszler Jenő (82. ezredhez), Forrás Gyula (12. ezredhez.)

* **Magyar expedíció Ceylon szigetére.** A budapesti déli pályaudvarból ma éjjel egy tudománysszomszjas társaság indul a messze keletre, Ceylon szigetére, hogy a nemzeti múzeum számára gyűjtéseket eszközöljön. Az expedíció tagjai: Szalay Imre országgyűlési képviselő, dr. Madarász Gyula muzeumi őr, Bárányos József muzeumi praeparátor, Latínovits Géza, Reichl Károly és ifj. Kintzig János földbirtokosok. Az expedíció csak április végén fog visszatérni Indiából, s tapasztalatairól nagyobb irodalmi munkában fog beszámolni.

* **A szegények ujere.** Mikor az egész világon mindenki örvendezik, az új esztendőnek, a jóbarátok, ismerősök ajándékokkal kedveskednek egymásnak: az elhagyatottak, legszegényebb emberek kétszeresen érzik sorsuk nyomorúságait. Minálunk azonban van egy emberbarát, aki az örömműnypen legelőször ezekre az elhagyatottakra gondol, s így azt igazán a legszegényebbeknek szomorú sorsát egy percze mégis csak elviselhetőbbé teszi az emberszeretet. A nagyvárad szegények között holnap új napján délben 2 órakor dr. Schlauch Lőrincz bíboros püspök háromszáz forint kegyadományt osztat szét a koldusápoló-intézetben.

* **Népesedési mozgalom.** Így év végén rendszeren számot vetünk az elmúlt év eredményével. A hivatalok kénytelen-kelletlen kimutatják a restancziákat; az üzletember lezárja könyveit s összeveti a Tartozik és Követel oldalt s aszerint bírálja a letűnt évet, a mint mérlegoldalai a nagyobb számot mutatják. Eddig a különböző egyházak matrikulái szolgáltaták a legérdekesebb statisztikai adatokat. Most már az állami anyakönyvvezető-hivatalok adnak számot az év népesedési viszonyairól. Ez évben azonban csak három hónap óta boldogítják az országot az állami anyakönyvekkel, s így különösen vallás tekintetéből, nehéz pontos statisztikát összeállítani. Hogy mégis beszámoljunk az elmúlt év születési, halálozási és esketési adataival, összegezzük az év első kilencz hónapjára eső adatokat az összes egyházi anyakönyvekből s az utóbbi három hónapról az állami anyakönyvek számait vettük ki. A Nagyváradon levő r. katolikus, gör. katolikus, gör. kath. ruthén, gör. keleti, ev. ref., ágostai evangélikus, haladópartai izr., orth. izr. lelkészi hivatalok anyakönyvei szerint ez év **január-szeptember** hónapjaiban **született** Nagyváradon 1290 gyermek; ugyanez idő alatt **meghalt** 995 egyén; **esketés** történt 369 esetben. Október 1-ső óta az anyakönyvvezető hivatalnál bevezetett 365 **születés**, 331 **halálozás** és 59 **házasságra** lépcs. Az év egész folyamában tehát Nagyváradon **született** 1655 gyermek; **meghalt** 1326 egyén és 369 **házasság kötöttet**. Ez adatokból kitűnik, hogy a születések száma 329-el mulja felül a halálozások számát.

* **Tisztújítás epilógja.** Tegnap délelőtt 10 órakor hitelesítették a megyeház kistermében a tisztújítás jegyzőkönyvét, mely alkalommal pótlólag még négyen tették le a hivatalos esküt. A teljes számmal megjelent tisztikar ezután az alispánnal tisztelgett, kit **Papp János** főjegyző üdvözölt újra megválasztása alkalmából s kívánt az új év küszöbén erőt és kitartást nehéz állásának betöltésére. Az alispán szívélyesen köszönte tisztársai üdvözlését, jókívánataikat pedig azon kéréssel viszonzta, hogy segítse az a kipróbált gárda, úgy mint eddig ezután is munkájában. Főispánnal tisztelgett ezután a tisztikar **Szunyogh Péter** alispán vezetésével. A választás vezetéséért mondtak köszönetet és az újév alkalmából kívánt a tisztikar boldogságot a főispánnak. Dr. **Beóthy László** meleg szavakkal köszönte az üdvözlést és a boldogságot viszont kívánta a tisztikarnak.

* **A szerkesztőségéből.** **Márkus István**, ki lapunknak hosszú ideig szorgalmas munkatársa volt, a mai napon kilépett szerkesztőségünkéből.

* **Az állandó színház terve.** Az állandó színház tervezetének elkészítésére vonatkozó szerződés pontozatait tegnap vizsgálta véglegesen a tanács s aláírás végett elküldte a Helmer és Felner cégnek.

* **Koresolyázhatunk.** Hétfőn R á t k a y bátyánk kék lobogója jelezte az örvendetes eseményt, tegnap pedig a sporttéri jégpálya tábláskái jelentek meg a kirakatokban, hirdelve Halifax kedvelőinek, hogy jó a jég. Koresolyázhatunk hát két helyen is. A váradi közönség nem várat magára, használja ezt az alkalmat azonnal. Mindjárt a megnyitás után mindkét helyen szép közönség jelent meg és a vén fűzes fái, meg a Rédey-kert alléi örömmel hallgatták a mulatók vidám kacaját.

* **Elpusztult község.** Sáros megye alispánja körlevélben kéri fel a törvényhatóságokat, hogy Jesztréb községnek derék s munkás lakói részére, kik a folyó évi november 16-án dühöngött tüzvész alkalmából földönfutókká lettek, területükön könyöradomány gyűjtéseket rendezzenek. A jelzett községben 194 lakóház, 212 istálló, 185 csűr, 103 juhakol, 134 magtár, 56466 drb ingóság, összesen 162,686 frt értékben; biztosítva volt összesen 4 egyén vagyona 2009 frt erejéig.

* **Elhunyt lelkész.** Wayand Géza budapesti terézvárosi káplán, főgymnaziumi hittanár, a Fehér-Kereszt egyesület pénztárosa, tegnap hajnalban hirtelen elhunyt, életének 38-ik évében. A halálozás széles körben keltett igaz részvétet, mert dr. Wayand kedvelt tagja volt a budapesti papságnak s jó szónok hírében állott.

* **Királyi temetés.** A milleniumi esztendőnek nagy boldogasszony napja a régi magyar világ gyászünnepének megismétlésével fog letelni. Arpádházi III. Béla királynak és felesége antiokiai Annának a sirból kiszedett csontjai tudvalevőleg az antropológiai múzeumban vannak a magyar típus megállapításához szükséges tanulmányozás céljából. A királyi csontokat életnagyságban lefotografálták s most ugyancsak életnagyságu akvarelleket készítenek rólok; az Akadémia pedig azzal a tervvel foglalkozik, hogy a csöndes nyugalomban megbolygatott maradványait az Arpádházi királyi párnak a régi nemzeti gyáspompa megismétlésével helyezték el 1896. augusztus 15-én Hollós Mátyás templomának sirboltjába.

* **Engedélyezett vasútépítés.** A kereskedelemügyi miniszter **Popper István** építési vállalkozónak és **Telegy József** országgyűlési képviselőnek f. évi október hó 2-án benyújtott kérvényük alapján a Mezőtelegtől Sásstelekig tervezett helyi érdekű keskenyvágású gőzmozdó yu vasút folytatásaként Sásstelektől Széplakig vezetendő vasútvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

* **A Czion templom egyet telekkérdése.** A tanács a nevezett egyet kérvényét, melyben a részére átengedett nagy piac téri telkeket illetőleg a beépítésre, még egy évi határidőt kér, a tanács pártólólag terjeszti be a közgyűléshez; kikötni javasolja azonban, hogy 1896 év február végéig a vételárát befizetni s az építkezés engedélyezését kiesszközölni, az év végéig pedig felépíteni köteles.

* **A 48-as Népkör táncestélyére** belépti jegyek **Ajtay Gyula** ur üzletében is kaphatók. A táncrendezők a 48-as kör helyiségében holnap, január 1-én d. u. 3 órakor értekezletet tartanak.

* **Nyilvános nyugtázás.** Az elaggott és munkaképtelenné vált iparosok alaptökéjéhez **Vaszi György** néhai **Gitye József** elhalálozása alkalmából koszoru megváltás czimén 5 frt **Kuglis János** és **Nagy György** ujévi megváltás czimén 2—2 forintot adományoztak. A menház felszereléséhez pedig a következő adományokkal járultak hozzá: **Vad József** asztalos mester 4 darab éjjeli szekrényt 32 frt értékben, **Eberl Kálmán** bádogos mester 6 drb jelző táblát 30 frt értékben, **Dávid Bernát**, **Vinkler Mór** szobafestő mesterek pedig egy-egy szobát 15—15 frt értékben festettek ki. Ez adományokért az ipartestület ez uton is háias köszönetét nyilvánítja.

* **A világ legvilágosabb városa.** Ezzel a névvel **München** dicsekodhatik. Vasárnap este gyújtották fel először a város 596 óriási ivlámpáját. A város villamos kábeleinek hossza 152 kilométer. Az egész világításához tartozó összes villamoság-fejlesztő gépeket víz-erő hajtja.

* **Az új gazdasági tudósító.** A város tanácsa állandó gazdasági tudósítóul **Windisch Márton** városi majorost hozta javaslatba a földmívelésügyi miniszternek.

* **Nyilvános számadás és köszönet.** A Nagyvárad-olaszi róm. kath. fi-népiszkolába járó szegény árva tanulóknak a karácsonyi szil. ünnepek alkalmával leendő felruháztatását, az Úr Jézus, a kisdetek legjobb barátja legszentebb nevében a következő nemeslelkű egyének voltak — egy aláírási iven — kegyesek könyöradományokkal előmozdítani: **Schlauch** 30 frt, **Vinkler József** 10 frt, **Winterhalter Antal** 10 frt, **Andrács János** 5 frt, **Petrovits** 5 frt, **Zeley** 5 frt, **Kiss Elek** 1 frt, **Búzásy Albert** 1 frt, **Pallay Lajosné** 1 frt, **Heilinger József** 1 frt, **Hoványi Gyuláné** 1 frt, **Kabos Farkasné** 1 frt, **Lopusnyi** 2 frt, **Dencs János** 10 frt, **Karácsonyi** 2 frt, **Kucsovsky** 2 frt, **Révész Lajos** 1 frt, **Lindenberger János** 1 frt, **Dr. Vucskics Gyula** 1 frt, **Dr. Némethy Gy.** 1 frt, **Dr. Székely István** 1 frt, **Özv. Tulhto Józsefné** 1 frt, **Fetszer Antal** 2 frt, **B. Luzsenszky Lenke** 1 frt, **Janky József** 2 frt, **Halász** 50 kr., **Nyiry Györgyné** 1 frt, **Sal Ferenczné** 2 frt, **Bereczky Gézné** 1 frt, **Dr. Schweiger Ede** 1 frt, **Cziffra Geróné** 1 frt, **özv. Kamenszky Imréné** 1 frt, **Dr. Molnár Imréné** 1 frt, **Nesztor Józsefné** 1 frt, **N. N.** 50 kr., **Rádl Ödönné** 1 frt, **N. N.** 50 kr., **Korniss Béláné** 1 frt, **Bozóky Alajosné** 1

frt. Rozslay Géza 1 frt. Fráter Kálmáné 1 frt. Ferdényi Oliverné 1 frt. Makucz Ernő 2 frt. Des Echerolles-Kruspérné 2 frt. Palotay László 5 frt. Fábry testvérek 50 kr., özv. Bilinsky Sótérné 1 frt. Schwarcz Jakabné 1 frt. Fröhlich Jánosné 1 frt. Weiszlovits Adolf és fia 1 frt. Hlatky Endre 1 frt. Széchenyi Jenő 5 frt. Beöthy Lászlóné 2 frt. Bérczy Bálint 1 frt. özv. Vertán Lajosné 1 frt. Miskolczy Barnáné 1 frt. Sipos Orbánné 1 frt. B. V. 1 frt. Z. J. 1 frt 50 kr., özv. Tulhós Józsefné, 1 frt. Grünwald Henrikné 1 frt. Schinarda 1 frt. özv. báró Gerliczy Felixné 2 frt. özv. Fröhlich Pálné 50 kr., egy vén asszony 50 kr. összesen 149 frt 50 kr. Ezen összegből készítettett 16 kabát pr. 3 frt 50 kr. — 56 frt és 40 pár csizma pr. 2 frt 20 kr. — 88 frt, taneszközökre fordított 5 frt 50 kr., összesen 149 frt 50 kr. Ez alkalommal hálás köszönetet mondunk tek. Leszkay András arad-nagyvárad-i színiigazgató urnak is, ki a várad-olaszai római kath. fi-népiskolába járó szegény árva tanulók közül kettőt felruházni sziveskedett. A kisdedek igazi atyja, az Ur Jézus jutalmazza meg jóságát. *Az igazgatóság.*

A nők azok, kiknek feladata gondoskodni, hogy a háztartáshoz tartozó dolgok ne hiányozzanak. Egy felette fontos cikk, — melynek megszerzését sokoldalú alkalmazhatóságánál fogva a rosszullet minden nemében, valamint a pipere-asztalon egy nő se mulasztja el, a Vértess győgsz.-féle Sósorszesz. 10

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss ezégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca,
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

IRODALOM.

— A »Katholikus Hitvédelmi Folyóirat« 12-ik, decemberi füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. A millenáris év küszöbén. Irta: Keményfy K. Dániel. 2. Barátságos beszélgetések. II. Onokrotalusztól. 3. Műpapok. Irta: Plagiosippus. 4. Katholikus egyetem. Fehérvártól. 5. Megtértek Csarnoka. La Ferronays, sz. Alopeus Alexandrina grófnő. Kazacsay Árpád. 6. Protestáns Szemle. XII. Amerikai speciálitások. Kálvinista ünnepek. A sűrű erdőtlől nem látó Erdős. Esztergomtól. 7. Irodalom: Fraknói V. Magyar kir. kegyurijog. Ism.: Keményfy K. D. — Bossuet-Acsay: Egyházi Beszéd. — Pachtler A. Die Ziele der Socialdemokratie und die liberalen Ideen. Ism.: Ernszt S. Lakatos O. Sz. Beszéd. Ism.: T. Pelikán Kr. Könyvespolcz. 8. Vegyesek. 9. A lelkész titka vagy a gyónási titok sérthetlensége. (Egy iv kath. regénymelléklet.) Hetedik iv. Ajánljuk e hitvédői vállalatot a kath. olvasó közönségnek annál is inkább, mert legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Megrendelhető a szerkesztőségben. Pozsony, ferencziéknél.

— »Kath. egyházi énekek és imák«. Összeállította és az esztergom-főegyházmezei hatóság jóváhagyásával kiadta: Stampay János, köbölküti fő tanító és kántor. Mellékelve a kath. egyházi énekek és imák kottája, orgonára letéve. A könyv ára kötve 15 kr. A kotta ára 25 kr. Kapható a kiadónál. A munkát eléggé ajánlja azon körülmény, hogy már második kiadást ért.

— »Armenia«. A legújabbban megjelent füzetnek igen érdekes tartalma a következő: Nálbáteáncz, a költő, Szongott Kristóftól. Örményország hajdankori szervezete I. dr. Molnár Antaltól. Mit tegyünk? (Pátkánián költeménye), Simay Gergelytől. Válasz Kossuth Ferencnek »Keleti kérdés« című cikkére, Szongott Kristóftól. Szabadság (Nálbáteáncz költeménye), Merza Gyulától. Szilveszter éjjelén, kép az őrményi családi életből, Ripszimától. Újvíi ajándék (novella), Sz. K. től. Kisebb közlemények. Irodalom és művészet. Közgazdasági élet. Mi újság az örmény világban?

E G Y L E T.

A nagyvárad-i ipartestület — segéd munkások közvetítése és szálló szabálya.

1. §.

A szállóba érkező iparos segéd munkás köteles felvétele végett okmányával magát a gondnoknál igazolni.

Ha a bemutatott okmánya, munkakönyve vagy ideiglenes igazolványa az utolsó munkában állását és elbocsátását szabályszerűen igazolja, azokat a gondnok átveszi és a nyilvántartásba vezeti:

- a) a segéd nevét,
- b) érkezése napját,
- c) a hely nevét, honnan a segéd jött.

Oly segéd, kinek okmánya hiányos vagy általában nincsen, — csak feltételesen fogadható be.

2. §.

Az érkező segéd bőröndjét, ládáját vagy táskáját (ha van) köteles a gondnoknak elősmervény mellett által adni, a gondnok az átvett és arról elősmervényt adott ingóságokat őrzés alá helyezi s azért felelőséggel tartozik.

A háló- vagy nappali szobában a gondnok engedelmé nélkül podgyaszt tartani nem szabad.

A gondnok őrzése alatt álló tárgyak — szükség esetében — a szállásdíj biztosítását is képezhetik.

3. §.

A szállóban meghálni akaró segéd részére egy ágy jelöltetik, melyet éjjeli alváásra, de csak levetkőzve használhat, az ágy rendbehozása a használó kötelessége, a szándékos bepiszkolásért felelős. Oly segéd, ki kellő tisztasággal nem bír, a hálószobába be nem bocsátható.

4. §.

A szállóban tartózkodó segédek kötelesek télen 9, nyáron 10 órakor a hálószobába vonulni s minden zaj nélkül lefeküdni, reggel telen (október 1-től márczius 1-ig) 6, nyáron pedig 5 órakor felkelni, megmosakodni és felöltözve a hálószobából távozni.

5. §.

A hálószobában nappal tartózkodni tilos, a kitakarítás után a gondnok által a szoba bezárandó. A hálószoba minden reggel tisztán kiséprendő, hetenkint kétszer, szükség esetében többször is fertőtlenítenő. az ablakok lehetőleg nappal nyitva tartandók. A fűtés az esti órákban lefekvés előtt történik.

6. §.

A nappali szobában minden segéd köteles magát tisztességesen viselni; lármázás, dalolás vagy czivakodás tilos, nem szabad kártyajátékot játszani, vagy szeszes italokat fogyasztani, a gondnok kötelessége erre ügyelni s ha előfordulna, eltüntetni.

A gondnok tiltó felhívásának nem engedelmeskedő segéd, rendőri megfenyítésnek teszi ki magát.

7. §.

A testületi irodában letett, munka közvetítési könyvbe bevezetett segédet kereső mesterek jegyzőke a szállóba érkezett segédek részére nyitva áll. Minden segéd köteles magát a közvetítési rendnek alávetni.

Oly segéd, ki daczára annak, hogy segédet kereső mesterek feljegyezve vannak s azok által felfogadtnak, munkába állani nem akar, a szállóból az engedélyezett 3 nap után távozni köteles. Az ily segédek a rendőrségnek naponta bejelentendők.

8. §.

A szállóban egy segéd egy folytában csak három napig tartózkodhatik. Kivételes esetben a munkakönyv bejegyzéseire, esetleg a hosszabb tartózkodásra engedélyt kérő segéd viszonyaira való tekintettel az ipartestület elnöksége jogosítva van, további három napra tartózkodási engedélyt adni. A tartózkodási idő leteltével az illető segéd a hálási, munkaközvetítési és

élelmezési díjak pontos megfizetése, valamint könyvének az ipartestületi irodában előzetesen történt lebélyegeztetése után még azon nap köteles elhagyni a szállót. Munkába állított segéd legkésőbb a munkába állítását követő reggel munkába lépni tartozik.

A gondnok a távozás idejét, a nyilvántartási jegyzékbe bevezeti s a jegyzéket reggel a testületi elnökséghez beterjeszti.

9. §.

A gondnok a beszálló segédétől következő díjakat veszi:

1. Hálásért egy éjjelre az utcai szobában 20 kr. vagy 40 fillér.
2. Hálásért egy éjjelre az udvari szobában 10 kr. vagy 20 fillér.
3. Málha őrzésért 5 kr. vagy 10 fillér.

10. §.

Munka közvetítésért helybeli mesterek 15 kr. vagy 30 fillér.

Munka közvetítésért a helybeli segédek 10 kr. vagy 20 fillér.

Munka közvetítésért vidéki mesterek 1 frt vagy 2 korona.

Munka közvetítésért a segédek vidékre 25 kr. vagy 50 fillért kötelesek az ipartestületnek fizetni.

Mindaddig azonban, míg helybeli mesterek vannak előjegyezve, az ő kiválmalkai elégitendők ki, vidékre csak azután küldhető segéd, ha már az iroda a helybeli szükségletet kielégítette, vagy kielégíteni megkísérelte.

11. §.

A gondnok a 9. és 10. §-okban megállapított és általa beszédendő díjakról naplót vezet, a befolyt pénzeket hetenként egyszer, de elnöki intézkedés esetében bármikor az ipartestület pénztárába befizetni köteles.

12. §.

A segédek élelmezésére a gondnok felhatalmaztatik olyformán, hogy előzetes jelentkezésre, reggel este hideg, délben pedig meleg ételt, de csakis készfőzés mellett kiszolgálhat, azonban semminemű szeszes ital eladása meg nem engedtetik.

13. §.

A szálló felügyeletére kirendelt ipartestületi bizottság a nyilvántartási jegyzékeket, a szállón levő segédek letett okmányait bármikor megnézheti, s a jelen szabályok ellen vétők irányában a szükséges intézkedéseket megtenni köteles.

14. §.

Ezen szabály a szálló minden helyiségében szembetűnő helyen kifüggesztendő, annak pontos betartására a gondnok ügyelni köteles.

Kelt Nagyváradon, az ipartestület előljáróságának 1895. évi október hó 3-ik napján tartott ülésében.

Bertsey György,
ipart. elnök.

Jankovich János,
ipart. jegyző.

16341
1895 r. k.

Ezen szabályokat egész terjedelmében jóváhagyom! Nagyvárad, 1895. december hó 14-én.

iff. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

(O. H.)

Az »aquinoi Szent-Tamás társaság« a Szent-István társulat helyiségében tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök elnöke alatt. A titkári jelentés szerint a társaság tagjai a múlt évben 13 értekezést olvastak fel. Ezen kívül a társaság tagjai a katholikus legényegyletekben is terjesztették Szent-Tamás bölcsészetiét. A társaságnak 38 alapító, 77 pártoló és 67 rendes tagja van. A múlt évi kiadások 370 frtra, a bevételek 286 forintra rugtak. A napirend utolsó pontját a felolvasások képezték. Velics László »A szépnep bölcséleti forgalmáról és művészeti érvényesüléséről« olvasott föl. Utánna dr. Anhaupl György olvasta föl. »Az állagról és a működésről« című értekezését.

Egy év és egy ezredév alkonya.

Nagyvárad, decz. 31.

Elbucsuztunk egyenkint az esztendőktől; tegnap az esztendővel ezer évek mondtunk búcsút. Kezdjük újra: egy, kettő . . .

A katolikus egyház a két ezer évhez közeleg. Közeleg dicsőségesen, biztosan. A magyar katolikus egyház még nincs ezer éves fiatalabb mint a magyar haza, de összenőtt vele elválaszthatatlanul. Azért megáll egy pillanatra az ország ezredik életévének hajnalán. Nemcsak egy év jótéteményeiért ad hálát a Teremtőnek, hanem megköszöni az ezer év áldásait is. Köszönték tegnap mindenütt a hol katolikus templom van. Köszönték városunkban is.

A székesegyházban tegnap este 5 órakor volt a hálaadó isteni tisztelet. Vinkler József v. püspök czelebrált, az ünnepi beszédet pedig Lindenberger János theologia praelectus mondotta. Beszélte az örökkévalóságról s a folytonos megemlékezésről, mely megtanítja az embert józan életfilosófiára: megtanítja, hogyan és mennyire kell becsülni a világot, hogyan biztosítsuk lelkünk nyugalma a szenvedésben. Végül serkenti az embert az istenes életre, melytől függ az örökkévalósága. A szónok ezután az elmúlt év méltatására tér át, majd így folytatja: E fontos nap alkonyán nemcsak az ó évtől veszünk búcsút. Ha elgondoljuk, mennyi jótéteményben részesültünk az elmúlt ezer évben, lehetetlen, hogy a hála érzete ne érintse szívünket. Engedjünk az érzésnek és kérjük a jó Istent, ne vonja meg tőlünk a jövőre sem biztosan vezető karját.

Ujvároson Nemeskey Andor plébános mondotta a Tedeumot, az ó évet pedig Torma Izidor kapuczinus áldozár búcsuztatta.

Várad-Velenczén Gabriely Lajos adott hálát a Mindenható jóságáért. méltatta az ó év és ezer év eseményeit.

Szilveszteri hangulat.

Tulon-tul sablonos dolog ugyan szilveszteresti meditációkat írni, — de hiába, maga ez a nap is csupán sablonosságából, fél-ünnep lett anélkül, hogy egyéb értelme vagy emlékezetesége volna, minthogy ő az esztendőben a legutolsó.

Ezen a napon minden gondolkozó ember bilanszot készít. Az üzletember már karácsony óta dolgozik és fárad rajta: a bohém-embernek elég egy kis félóra szivarfüst vagy párolgó thea mellett s kész a számadás: ebben a gyorsan tovaröppenő esztendőben az emberiség és szeretet hazánkfiai ennyivel lettek ostobábbak és annnyival okosabbak, s mi magunk ennyivel növekedtünk a gyarlóságokban és annnyival erősödöttünk a mi fogyatékos erényünkben. Az üzletember a legtöbbször csak örvendezik a bilansz lezárta után: a bohém-embernek mindig több oka van a keseregésre, mint az örömré. Mert ilyen a világ sorja. Az olyan bohém, akiben több a filozofáló hajlam a humornál, örvendezik meg kesereg, a szerint, amint az élet szereplői komédiát vagy tragédiát játszanak előtte, s megszapordván az emberi gyarlóságok száma: az emberek önkénytelenül is többször játszanak tragédiát, mint komédiát.

Az ideai Szilveszter-est a filozofáló embernek fölöttébb érdekes. Ebben az esztendőben annyi minden történt, annyi, de annyi minden boldonság, hogy igazán szívből sajnálja az ember a szegény Swift Jonathánt, aki olyan isteni humorral tudta kinevetni s ugyanabban a pillanatban megsiratni az emberi gyarlóságokat.

Ez a derék ír honpolgár elküldte az ő mulatságos Guliverét messze tengerekre, idegen országokba, hogy eleven embereken lássa, meddig nőhet az emberi gyarlóság. Guliver utjában egy olyan országot is talált, ahol — lovak kormányozták az országot. Itt a lovak valami felsőbb lények voltak, akiknek az emberek szolgáltak. Ez a szatira ugyan egy kissé tulságosan erős volt a Swift korabeli angol kormányférfiakra, de hiszen a szatirának szabad eszményítettnek, tulzottnak is lenni.

A szegény Guliver pedig nem minden apróság nélkül jutott az eszembe. Ez az esztendő,

amelytől igen szívesen búcsuzik el minden igaz honpolgár, szakasztott olyan bolondul kezdődött a politikában, mintha csak egy jóvendő Guliver számára készült volna. Mindjárt az első napokban a kormányra került egy ember: egy kis csapat epigonnal, csupa olyan emberekkel, hogy mindenki kaczagott rajtuk: »ejnye be jó tréfát követtek el velünk, hogy ezeket tették meg kormányférfiaknak?»

S ez az esztendő, amely hál' Istennek valahogyan mégis csak eltellett, napról-napra bebizonyította, hogy még az a bizonyos sokat emlegetett parva sapientia sem szükséges a kormányzáshoz. Megy itt minden magától; — az igaz, hogy lefele, de ezt a tömeg nem veszi mindjárt észre, vagy ha észre veszi is: nem tudja vagy nem bírja mindjárt megállítani. Az operette-kormányférfiakon mindenki mulatott, mert hiszen köztudomású dolog a kormányzásra való alkalmatlóságuk és az ő bölcsességük. De hiszen ez is természetes dolog s nem ütközik meg rajta senki.

Eszembe jut egy megtörtént dolog, amit egy-két évtized mulva anekdotaként fognak említeni az öreg urak. Kaas Ivor báró, a magyar vezércikkírók tiszteletreméltó atyamestere írt egy cikket néhány év előtt a Budapesti Hirlapba, amelynek ez volt a címe:

„A zöld számár.”

Reggel 8 óra tájban a Hangli kioszkban reggelizett a nagy közbeszóló Karóczy Gábor néhány képviselővel. Kezébe kerül a lap, de csak a vezércikk címét olvasta, s már is felkiáltott:

— De ez már mégis csak erős, ilyen címet adni egy *miniszterelnöknek*.

Ime, ilyen a közhangulat Magyarországon, ha valaki vezércikket ír ilyen címmel: A zöld számár, mindenki bizonyosra veszi, még mielőtt a cikket olvasta volna. — hogy ez csak a miniszterelnökre vonatkozhatik. Így lett a Kaas Ivor zöld számara történelmi nevezetességü.

Ilyen köztiszteletnek és közbecsülésnek örvendő az ország első hivatalnokai: csodálhatjuk-e, hogy még a millennium esztendejében is csak papiroson s csak a legjobb hazafiak szívében létezik az, amire a magyar államférfiak epigonjai óriási, az egész országot átalakító reformokat építenek: *a magyar állameszme*.

Leszámítva azt, hogy a külfölddel s különösen Ausztriával szemben még nem tudott magának határozott és teljesen precizirozott álláspontot foglalni a magyar állameszme. — leszámítva azt, hogy az ország legfontosabb belügye, a nemzetiségi kérdés legjobban bizonyítja, hogy a magyar állameszme fájdalom, még mindig, nem bír dominálni, tényleg nem bír azzal a súlyjal és erővel, a melylyel bírnia kellene: az elmúlt esztendő legmesszebbreható reformjait, az egyházpolitikai reformokat mégis erre az alapra helyezték. Egy igazi államférfi az egyházpolitikai reformokat nem úgy indokolta volna meg, hogy azokra Szilágyi Dezső urnak szükségé van a házassági és örökségi jog egyetemes kodifikálásához, hanem bevallotta volna az egyházpolitikai reformok *igazi* kezdeményezőinek ideális köntösbe öltöztetett igazi (bár csak közelebbi) célját: az állameszme az egyházzal szemben leendő győzelemrejuttatását. Bár igaz az is, hogy akkor rögtön kitűnt volna, hogy a reformnak nincs elég alapja, s akkor legfőleg csak az egészen fejnélküli mameluk-sereg szavazta volna meg a reformokat, mert mindenki előre látta volna ami igen hamar bekövetkezik, hogy elhibázott dolog volt mindjárt olyan terepen kezdeni a reformot, a melyen a morális elem aránytalanul tulnyomó, s alig engedi számításba jönni a másik elemet, a társadalmi intézmények, vagy mondjuk: a közigazgatás érdekeit. A reformot megkezdték a házassági törvénnyel; tehát a legkényesebb s a morált leginkább érintő kérdésben emelték az egyház fölé az állameszmet: azaz legfőbb, szent tekintélylyé állították tizenhétmillió ember elé egy eszmet, mely legfőleg tizezer emberben él; igazán ezt a nép lelkében fájdalom, még nem létező eszmet, magának a házasságnak, tehát a legmorálisabb intézménynek megszentelőjeül állították. Ez a reform tehát nálunk mindenképpen képtelen dolog, amelynek nincs semmi reális alapja, s amely olyan erőköles degenerálódást fog maga után vonni,

aminőt kicsinyben láttak ugyan a reformok pártolói, de nagyban csak ezután fognak látni, amidőn majd kénes számunként fogja lepörkölni az új idők sivár szele a nép közmoráljának azokat a gyér virágait is, amelyeket a ferde irányban hajszolt kultúra eddig érintetlenül hagyott.

Hanem a legtöbb ember azt gondolja: mit törődöm én a világ sorával? Lezárom a mérleget s élvezem az ügyességem gyümölcseit, — ez az én gondom. A bohém ember azonban, aki fölöttébb ráér gondolkozni, — kétszer egy esztendőben, halottak napján és Szilveszter-estéjén meg nem állhatja, hogy midőn így nagy ritkán számot vet önmagával: el-el ne keseregjen, nemcsak a maga, de a sikra hivatottak; az egész nemzet vezetésére rendelt nagy emberek gyarlóságain is.

Persze csupa önzésből. Jól esik ilyenkor érezni, hogy vannak nálamnál gyarlóbb emberek is, mert én legfőleg csak magamnak ártok, s legfőleg vétkem, ha így untatom a publikumot, de *azok*, azok sokaknak ártanak, tán késő nemzedékeknek is.

A Szilveszteri kesergéseket különben igen hamar fel szokta váltani az új évek előlegezett örvendezés. Erre az idén bőséges ok volna, mert igazság szerint ennek az esztendőnek csupa ünnepnek kellene lennie. Az új év beköszöntését jelző harangok gondolkozóba ejtő zúgása egy ezredévet búcsuztat el s egy másik ezredév kezdetét jelzi.

Mégis, tudja Isten, nem tud az ember ennek az új évek örülni. Ez a bolond ó-esztendő annyi lehetetlennek képelt dolgot tett lehetővé s annyi kellemetlen meglepetést hozott a számunkra, hogy nagyon kevés okunk van ezek után az újban bizakodni.

Különbö mindennek van határa, s vége is, nemcsak kezdete, s annyi kellemetlen meglepetéseket hozott az ó esztendő: reméljük, hogy ugyanannyi kellemesebbet hoz majd az új. Bizony reánk férne.

Csak az a baj, hogy a mi elveink diadalra juttatásához nincs egyéb alapunk, csupán csak az igazság, meg az a remény, hogy még az operette-kormányok sem uralkodnak örökké. Ámbár vannak, akik azt mondják, hogy ez is elég a győzelemhez.

Akkor pedig nincs egyébre szükségünk az új esztendőben, mint türelemre és kitartásra a küzdéshez. Ez pedig nem a Bánffy-féle praktikaláktól függ, hanem csak magunktól, s így mégis bizodalommal tekinthetünk a jövő elé.

Dr. Mephisto.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ügyvédekbi bírók. A bécsi ügyvédi kamara kérdést intézett Erdély igazságügyminiszterhez, hogy Magyarországon tíz év óta hány ügyvéd neveztetett ki bíróvá. Az igazságügyminiszter erre a következő kimutatást küldte: Az 1885—1895 években 186 ügyvédet, és ügyvédjelöltet neveztek ki bíróvá, illetőleg jegyzővé. Ezek közül jelenleg egy a kúriánál van, egy kir. táblai tanácselnök, 14 táblabíró, 49 törvényszéki bíró és járásbíró 12 jegyző, 17 aljegyző, 4 különböző alkalmazásban van. Lemondott 17. nyugdíjaztatott 2. meghalt 6.

Ezredéves kiállítás.

A konzulátusok értesítései.

Bánffy Dezső miniszterelnök a külügyminisztértől naponta érdekes akta halmazt kap a külföldi konzulátusok értesítéseiből.

A miniszterelnök ez értesítések alapján a kiállítás igazgatósága utján nyomban intézkedik az ismertető füzeteknek, képeknek, plakátoknak sat. külföldön való terjesztése iránt. A konzulátusok általában nagy előszeretettel propagálják a kiállítás ügyét mindenfelé.

A fraknoi ágyuk.

Teljes hat vasuti vaggont töltöttek meg az Esterházy-család fegyver-gyűjteményéből tegnap a kiállításra érkezett fegyverek. Ezek közt van a fraknoi gyűjteményből 12 hatalmas ágyu, a

melyek a XVI. és a XVII. századból valók, s teljesen felszerelve, a hogy a csatákon voltak, kerülnek a történelmi csarnok hadtörténelmi kiállítására. Az Esterházy-család fraknoi gyűjteményéből az ágyukon kívül több drága fegyver, harci és díszruha, csatakép és arckép érkezett a kiállításra.

Az országos sport bizottság ülése.

Az országos torna és sportbizottság a jövő év január 3-án délután 5 órakor *Berzeviczy* Albert elnöke alatt a kiállítás igazgatósági üepületben ülést tart. Ezen az ülésen fogják a kiállítás rendezendő torna-és sport-ünnepek programjait véglegesen megállapítani.

Bebek László sirja.

A műemlékek országos bizottsága a napokban a történelmi társulat átirata alapján arról értesítette az ezredes kiállítás történelmi főcsoportját, hogy a pelsőci templom minapi restaurálása alkalmával napfényre került *Bebek* László gyönyörű művi sírköve, a melynek a hollétéről eddig mit se tudtak. A történelmi főcsoport a levél alapján rögtön megtekintette a szükséges intézkedéseket, hogy az érdekes műemlék a történelmi kiállításra kerüljön.

REGENY-CSARNOK.

Az erdészlakban.

Írta: Seevald H.

1

Fordította *Bárcziházi Bárczy Margit*.

Gyöngye sikoly szakitá félbe az ifju ének-lő leányka dalát, a midőn virágjairól teltekintve a kert bejáratánál nyulánk magas férfit vön észre, ki az oronabokrok félrehajtása után is csak meghajolva tudott belépni.

Kis fajtollas vadászkalapját tartva kezében, lépett a megijedt leány elé, ki zavarjában földre ejtette a félig megkötött virágesokrot.

— Bocsánat kisasszony — mondá, derült tekintettel szemlélve a bájos leány alakot, — reményem, nem jövök egész váratlanul, ha mindjárt nem is olyan szeretetre méltó dallal esalogatva — tevé hozzá pajkos mosolylyal. — Nevem *Langen Ernő*.

— *Langen ur?* — ismételte a piruló leányka — ugy bizonyára az új . . .

— Az új erdészségéd — egészítette ki *Langen* — ha nem tévedek, ez itt a főerdészlak, s *Wendler* kisasszonyhoz van szerencsém?

— Igen, *Erika*-nak hívnak — *Wendler Erika*. De hogy van az, hogy egyedül jő? Nem mondták meg az állomásnál, hogy apára várjon? Apa kocsin ment nővérem elé s önt is ki akarta hozni.

— Semmit sem tudattak velem, a mi nem is nagy kár. Nem cserélném el a poros országuton való kocszást a harmatos erdőn tett séfával. Sőt most örülök is, hogy így történt — folytatta, mialatt az elszórt virágokat kezdte felszedni — mert ha hivatalosan jövök, bizonyára nem részesülök ily kedves fogadtatásban. *Erika* újból elpirult.

— Na ugyan szép kis fogadtatás — ha apa tudná, hogy mind eddig állva, sőt még a földön csuszálva hagytam. — Ohajt talán bejönni a házba? Vagy hozhatok valami frissítőt a lugosba, avagy amoda a . . .

— A házba egyelőre legkevésbé szeretnék menni. Oly szép idekűnn. Melyik az ön kedvenc helye *Erika* kisasszony?

— Az én kedvenc helyem — viszonzá pajzánul a leány — *Találja ki!* *Langen* követte *Erika* tekintetét bátran felelé.

— A hársok alatt.

— Honnan tudja!

— Csak ugy gondolom — felelé — mert ez az út az erdőbe vezet.

— De azt meg honnan tudja, hogy az erdőt mindenek felett szeretem? —

— Erdei dalát hallgattam ki e felől.

Erika gyorsan elfordulva sietett a ház felé. Fele utról azonban visszatért.

— Mit hozzak önnek inkább: bort vagy

sört? Mindkettő van a pinczében. Vagy talán egy pohár tejet óhajt?

Langen gyorsan belátá mi által nyerhetné meg a kis *Erika* tetszését, azért tehát habozás nélkül válaszolt:

— Ha már muszáj valamit elfogadni, ugy egy pohár tejet kérnék. —

Mosolyogva tekintett a kedves leány után, mig az eltűnt a tetszetős és tekintélyes erdészlakban. Ezután a hársfák felé irányzá lépteit, melyeket *Erika* kedvenc helye gyanánt jelölt meg, s egy mogyoró-vesszőkből font széket tolvá a kerek kő asztalhoz, kényelmesen elnyújtá hosszú tagjait, s mialatt kalapját levéve párszor végigsimítá barna fürteit hosszan, kéjjel szivta be az üde erdei levegőt. Ezalatt egy karsu vadászeb, mely eddfg kényelmesen feküdt a napon, élénken szimatolva közeledett a vendéghez. *Ernő* barátságosan kezdett vele beszélgetni s fényes hátát simogató, midőn *Erika* viztatért követve a szolgálótól ki egy fehér terítővel letakart tálczán, vajjat, juturót, gyenge hideg bornyu hust, s friss házi kenyeret hozott, egy korsó friss tej kíséretében.

— Megállj csak kutyus — kiáltá messziről *Erika*. — Hízelegni kell mindjárt? Nem de ön is szereti a kutyákat *Langen ur?* A *Diána* ugyancsak vonit oda át, mintha sajnálná, hogy nem jöhet ide. Az állatok ösztönszerűleg megérzik a jó barátot.

— Hol van *Diána* és mért nem jöhet?

— Mert az istállóban van a fiánál, öt fia van. Öt gyönyörű nagy fejű kölyök, csak három naposok. De ma okvetlenül a levegőre viszem, ne hogy beteg legyen. —

— Bizonyára kedvence a *Diána*?

— Tulajdonképen mindegyik kedvencem, de *Diána* különösen az. Apa sokat vár a fiaitól, és én óhajtom, bár ne lennének szépek, hogy ne kelljen őket eladni. De nem — gyermekes dolog, így gondolkozni! Legyenek inkább nagyon szépek, hogy apa eladhassa őket. Istenem! az az ostoba pénz! és, hogy mindég mindenhez pénz kell! — sohajta, mialatt *Ernő* felé nyujtá a reggelit. Ez esodálkozva tekintett rá.

— Csak nem okozhat ez önnek gondot?

— De igen — sajnós. De nem akarok erre gondolni.

Majd vigabb lesz nálunk is minden, ha nővérem haza jön. Új élet költözik majd be vele, ő élénk természetű, nagyon kedves és sokkal okosabb, mint én. Ő sokat is tanult az intézetben és anyámnak egy rokonánál. Csak ne irta volna magát »*Louison*«-nak utolsó lehelében. Ez apát is bosszantotta.

Lujzának hívják, mint a szegény mamát hívták, és apa legszivesebben *Lizi*-nek szólítja mint a hogy mamát is szólította. S most egyszerre *Louison*-nak írja magát. Azóta gyakran aggódok, mint fogja magát nálunk a megváltozott körülményekbe beletalálni. Apa nem akarta, hogy e felől írjak neki, mert azt akarta, hogy zavartalanul örüljön és tanuljon.

— Kedves nővére szintén oly zeneértő, mint ön *Erika* kisasszony.

— Hogyan? mint én? — nevetett *Erika*. — Én csak egy pár dalt tudok, mint a hogy azt mindenütt éneklük.

— Tévednék-e? Gyönyörű dala oly frissen hangzott az erdőn keresztül . . . Csak zeneértő énekelhet így.

— Ön nem, nem épen nem vagyóá az! — titakozék vidáman *Erika*. — Ezen dalt még anyámtól tanultam. De most engedjen távozni, még a konyha után kell nézmem, hogy dícsőséggel megálljam helyemet az elkényeztetett testvére — na meg a ház új tagja előtt! — Talán megnézi addig szobáját.

Ernő követé őt a házba.

— Lakása az erdőre néz. — mondá, mi: latt egy az első emeleten fekvő szobát nyitott ki. A hálókamra kissé szük ugyan, de gondolták, mégis jobb így, mint ha a lakószobában aludnék. — S evvel eltűnt, és dalolva futott le a lépcsőn.

A jól szellőzött, világos és tágas szoba barátságos kinézése kellemesen érinté *Ernő*t. A bórrel bevont kényelmes diván és a magas támlányú székek, a zöld posztóval leterített asztal, az íróasztal a szegletben özpokróczczal előtte — minden bizalmasan köszönteni látszék őt. Könyvállvány és fegyvertartó sem hiányoz-

tak, a falon függő szarvasagancs pedig nyomban magára vonta az erdész figyelmét.

A faragott házikóban hangosan ketyegő, és a mint játszik külön az ő tiszteletére főlházott éra ketyegése csak növelte a sőoba kedélyességét.

— Valjon *Erika* rendezte el mind — ezt? Az órát is talán ő huzta föl? — gondolta *Ernő* mind nagyobb tetszéssel szemlélve új otthonát. —

Nem; ily nagy előzékeny gondosság alig várható fiatal leánytól. — De már ismét hallhata *Erikát*, amint buzgón rendelkezett a cselédde, majd a *Diánát* becsézte, tanygyézőrgés közt dudolva pár sort, s nem tartott sokáig, mire ismét oldala mellett termett.

Erika a fák alatt terített csinos asztalt díszítette ama virágokkal, melyeket *Ernő* váratlan jöveletekor szedett.

— Jó lesz így? tetszik önnek? — kérde barátságosan. Oly meleg lett ma, mint nyár közepén s mivel a fák alatt oly szép árnyék van, itt terítettem. — Kocsizőrejt hallok, most mindjárt itt lesznek.

— *Erika* most egy határozott mozdulattal, s oly komolyan lépett *Ernő* mellé, hogy nagyobbak és idősebbnek latszott.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Az egri érsek pástorlevele.

Budapest, december 31. (Saját tudósítónk távirata.) *S a m a s s a* József egri érsek millenaris pástorlevele ma jelent meg. Az ezredik év beköszöntésének egyházi megünnepléséről intézkedik, s lényegében nem tér el a magyar püspökök eddig közzétett milleniumi pástorlevelétől.

Kolozsvár és a millenium.

Kolozsvár, decz. 31. (Saját tud. táv.) Az ezredik év beköszöntése alkalmából a várost ma fényesen kivilágították. Éjfélkor az összes harangok megszólaltak, hirdetni az elmúlt ezer év dícsőségét s az új ezredév beköszöntését.

A kongrua.

Esztergom, decz. 31. (Saját tud. távirata.) Gróf *Széchényi Miklóstól* a kongrua ügyében ma egy igen jelentékeny munka jelent meg, mely hivatva van a sokat vitatott kérdést a megoldáshoz közelebb juttatni.

A román költségvetés.

Bukarest, decz. 31. (Saját tud. távirata.) A jövő évi jul. 1-ével kezdődő budget nagyobb tételt fog tartalmazni a román honvédségben *milaczi* felállítására, mely egyelőre 32 zászlóaljából fog állani. Minden zászlóalj parancsnoka egy őrnagy lesz az aktív hadseregből.

Támadás Magyarország ellen.

Petervár, decz. 31. (Saját tud. távirata.) A *Novoszt*i heves támadó czikket közöl Magyarország ellen, a most ujon érvénybe lépett sertésforgalmi tilalom miatt.

Érdekes párbaj.

Budapest, decz. 31. (Saját tud. távirata.) *Szirmai Imre*, a népszínház szerelmes színésze ma párbajt vívott báró *Splényi Endrével*, *Blaha Lujza* fiával. A párbaj oka ismeretlen.

Halálra ítélt huszárnak kegyelem.

Bpest, decz. 31. (Saját tud. táv.) A legfőbb katonai törvényszék *Horn* huszár szakaszvezető halálós ítéletét 18 évi sulyos fogságra változtatta. *Hornot* az alsóbb katonai bíróságok rablógyilkosság miatt ítélték halálra.

Közgazdaság.

— Ménkiosztás. Az állami méntelepekben elhelyezett méneket az egyes fedeztetési állomások részére a következő sorrendben és napokon fogják kiosztani. Január 14-én Székesfehérvárott, jan. 16-án Bábólnán, jan. 18-án Palinban, jan. 20-án Debreczenben, január 21-én Nyitra-Bajnában, jan. 22-én Szatmár-Németiben, jan. 24-én Dorozsmán, jan. 26-án Baján és Eperjesen, január 28-án Verseczen, jan. 30-án B.-Csabán. Február 3-án Nagy-Kőrösön, febr. 6-án Nagy-Atádon, febr. 7-én Sepsí-Szt.-Györgyön, febr. 9-én Homorádon, február 11-én Décsen.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. december 30.

Budapest, december 30. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv kedvező volt és nyugodt irányzat mellett 20.000 q. hazai buza kelt el, olcsóbb árakon vásároltak.

Tiszavidéki 300 q. 81 k. 7.23 frton. Idegen búzákból ma elkelt szerb 5.50 frton. Rozs irányzata csökkent, ára 6.15—6.25 frt. Tengeri és árpa irányzata nyugodt és csekély forgalmu Zab irányzata csöndes. Elkelt 100 q. 6.40 frton

II. Határidőüzlet. Amerikában a készletek apadóban vannak, a miért $\frac{3}{4}$ centes áremelkedést jelentet minek folytán nálunk is emelkedtek az árak néhány krral. Különösen szilárd volt a rozs, melynek ára vételek folytán 2—3 krral javultak.

Előfordult kőtészek: buza tavaszra 7.—7.08 frt, rozs tavaszra 6.21—6.23 frt, tengeri 1896. máj.—júniusra 4.49—4.50 frton, zab tavaszra 6.8—6.10 frt, káposzta-repeze szeptemberre 10.65—10.70 forinton.

Zárlatkor maradtak: buza őszre 7.24—7.26 frt, buza tavaszra 7.01—7.02 frt, rozs őszre 5.33—5.35 frt, rozs tavaszra 6.32—6.33 frt, tengeri október—novemberre 6.60—6.75 frt, tengeri 1896. május—júniusra 4.50—4.52 frt, zab őszre 5.75—5.77 frt, zab tavaszra 6.11—6.13 frt, káposzta-repeze szeptemberre 10.70—10.75 frt.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, decz. 30 Készlet: 18.794 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 56—57 kr.; közép: 54—57 kr.; Fialat nehéz: 54—55 kr.; Fialat közép 54—55 kr.; Fialat könnyű 00—00 kr.; Szerbiai nehéz 53—54 kr.; közép 53—54 kr.; könnyű 00—00 r.k

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. december 31-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	39.75
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	123.75
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeregemény sorsjegy-kölesön	151.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	140.—
Osztrák járadék papírban	99.25
Osztrák járadék ezüstben	99.25
Osztrák járadék aranyban	121.25
Osztrák korona járadék	99.75
1860. osztr. államsorsjegyek	145.—
Osztrák-magyar bankrészevény	970.—
Magyar hitelbank részevény	383.50
Osztrák hitelintézet részevény	345.—
Osztrák-magyar államvasuti részevény	343.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	961.—
Német birodalmi márka	59.80
London vista	121.20
Paris vista	48.05
20 márkás arany	11.87

NYILTTÉR.

T. vendégeimnek, ismerőseimnek és jóakaróimnak ez uton kívánok

boldog újévet.

Klein Miksa,

kávéház-tulajdonos.

Minden egyes igen tisztelt vendégeimnek, ismerősömnek és jóbarátainknak ezuton kívánok

boldog újévet.

Nagyvárad, 1896. január hó 1-én.

Roth József,

•Zöldfa• kávéház-tulajdonos.

FERENCZ-
Pálinka (Sósorszesz),
VÉRTES

gyógysz.-féle

használatban a leghatásosabb.

Ára egy üvegnek 1 és 2 korona.

Kaphatók gyógytárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben. — Egyedüli főraktár Nagyvárad és vidéke részére ifj. Weisz Bernát úrnál.

Raktárak Nagyváradon: Janky Antal, Kádár és Kiss, Wurst József, Wachsmann Albert, ifj. Popper József és Mertz Nándor úrnál, valamint Nyiry György ur gyógyszer-tárában, a hol azon kívül kaphatók a »SAS« gyógyszer-tár világhírű gyógyszerei, u. m.: dr. Heuffel-féle *gyomoresztia*;

dr. Heuffel-féle *vértisztító labdacok*; *Injectio* és *Capsules veget.*; *Antibetin*; *Sassaparilla kivonat*; *Herkules-fürdői kőszén-szesz* stl. A hol nincsen raktáron, megrendelhető egyenesen a készítőitől: **VERTES LAJOS „Sas“** gyógyszer-tárában, **Lugos 2/a sz.**

Híres, valódi

301 9—35

Máriacelli gyomorcseppek.

Készíti **BRADY KÁROLY**, „Az örangyalhoz“ címzett gyógyszer-tárában **Kremsierben (Ausztria, Morvaország.)**

l. Brady

l. Brady

schutzmarke. Ezen kitűnő gyógyhatással bíró cseppek, melyek nevezetesen **gyomor- és altesti bántalmak, gyomorgörcs és kolikánál** évek hosszú során át használtattak úgy felnőtteknél mint gyermekeknél, s melyek étvágyhiánynál oly hathatósan bizonyultak, maradó hírnevére tettek szert, sőt még híres orvosok érdekeit is előmozdították.

A legtöbb betegség rontott gyomor és étvágyhiányból keletkezik, mely betegségek — különösen az alatt felsoroltaktól — a cseppek használata szerencsésen megóv, ha csak belőlük háromszor naponta csupán egy kávéskanállal veszünk.

A máriacelli gyomorcseppek hatása a következő esetekben túlhalad minden más szert, különösen **étvágyhiány, rosszszagú lehelet, gyomorgyengeség, szelek, felbőfőzés, kolika, gyomorkatharus, gyomorégés, aránytalan nyálkakepződés, sérgaság, utálat és hányás, főfájás, ha a gyomortól ered, gyomorgörcs, székszorulás, eldugulás, a gyomor túlterhelése ételek és italok által, maj-, lép- és vesebetegségeknél (aranyér).**

Ezen cseppek több mint 200 év óta azon tapasztalást nyújtottak, hogy a legtöbb gyomor és altesti bántalmakat gyógyítják, sőt még hosszú több mint 100 éves életkorra segítettek.

Ambrosius pater, a ferencziek klostornának egy apátja Syriában a Carmel-hegyen volt felelős, miért őt egész Syriában és Palestínában csodálták, ki ott segített, a hol már segítség lehetetlen volt. Ő maga használván ezen cseppeket, 107 évet élt atyja és anyja pedig 110 évet. Ezen szert halála után egy rokonnak örökölte, pater Servien konstantinápolyi pap, ki ezt mint titkos szert kevésnek nyújtotta s csak később szintén egy rokonuk, ki az orvosi pályán Rómába volt, ismét megalkotta régi megérdemelt hírnevét.

Pater Gregor, főtisztelendő apát az athosi kolostorban 98 évet élt és egy másik apát ugyanezen kolostorban 112 évet. A miranói invalidus szállodában 1838-ban meghalt egy 100 éves tiszt, Kováts János, ki tényleg hosszú életét ezen cseppeknek köszönhette. Erzsébet hercegnő Innsbruckban, kit a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak mondott, ezen cseppek használata által még sok évet élt.

Ilyen tények mellett ezen cseppek eleinte csak kolostorokban, később kórházakban és Európa legtöbb városában mint megbecsülhetlen szer a legjobb sikereket mellett használtattak. Végül még megemlítendő, hogy ezen cseppek — melyek sok híres orvos által elismertettek — alkatrészei minden más orvosság vegyeit nem képezik, hanem különféle szerencsésen megválasztott délszaki növények preparált nedvei, melyeket évente a Lilanon hegyén Kis-Ázsiában gyűjtenek és mindig friss állapotban Európába lesznek küldve.

Használati utasítás.

A máriacelli cseppek gyöngéden oldólag hatnak, igen kellemes keserű ízűek, birkák és reggel étkezés előtt, továbbá ebéd előtt és este lefekvés előtt egy-egy kávéskanállyal beveendő (gyermeknek csak egy harmadrésznit kell adni) és friss vízzel vagy vízzel borral leoldandó. Bevétele után a cseppek az egész eldortszertek énkézet, erőt és bátorságot kölcsönöznek. Meg kell még jevezni, hogy a cseppek folytonos használata a tal a fennbb idézett betegségek bármelyike 2—4 hét alatt teljesen megszűnik. Magától értődik, hogy e mellett szigorú étrendet kell követni.

Ovás! Lelkiismeretlen hamisítók megkísérlették csekélyebb értékű praeparatumokat ugyanazon, vagy hasonló név alatt áruba bocsátani s azokat valódi Máriacelli gyomorcseppeknek eladni. Mindenkit óva intünk ezen hamisítványok megvásárlásától, nehogy azok használata káros következményeket vonjon maga után.

A több mint 200 év óta ismert valódi Máriacelli gyomorcseppek a legnagyobb győgyerővel bíró növényekből készülnek s valódiságuk jeléül vörös az idenyomatott védjegy s aláírással ellátott papírba van csomagolva és a minden üveghez mellékelte használati utasításon meg van jegyezve, hogy Gusch H. Kremsier-i nyomdájában készült.

Egy üveg ára 40 kr. — Kettős üveg ára 70 kr.

A híres, valódi **Máriacelli gyomorcseppek** a következő gyógytárakban kaphatók.

- Magyarországban:** Budapest, Török József király-utca, Petri Ottó, Székely A., Budai Emil, Városházter 9. Buttyán Tomcsányi L., Abony, Lukács Gy., Apatin, Rátay Th. Apáczs, Bonomy Anta, Arad, Ring Lajos, Kiss István, Schäffer A. Aranyos-Maróth, Bittó Károly, Aszód, Dózsa A. Baja, Hollósy József, Nagy Sándor, Budaörs, Aaró András, Baranya-Selye, Uwira Fr. Bares, Kohut Sándor, Béla, Tunner János, Berettyó-Tyfalu, Tamási G., Bicske, Göbner Károly, B.-Csaba, Varsány, B.-Gyarmat, Cserenyák Gy., Kanizs Odón, B.-Mágyos, Szép Géza, B.-Szarvas, Bugyis A., Bonyhád, Kramlin József, Bazin, Meisl Fr. Czegled, Bohus Ed., Zalai, Csákova (Temes), Toldy Sándor, Csenej, Rutner J. Csepreg, Kokas Mihály, Cs.-Somorja, Barta T. Debreczen, Göll Nándor, Tóth Béla, Mihalovics István, Dr. Retschnek Emil, Tamásy Balás, Delta, Braumüller E., Dioszegh, Vaday Ignác, Dobsina, Trécher, Dozova, Kos József, Dorozsma, Karcsay Károly, Duny, Patay, Mándra Pál, Enying, Adler Emil, Eperjes, Makowiczky, Molitoris István, Eger, Irgalmas barátok, Köllner L. Ósvegye, Buzáth L. Ermitályfalva, Mátray István, Ersekújvár, Mészáros, Felka
- Cornides K. ekete Ardo, Sztempák Géza, Fiume, Mizzán A. Pécs,rgalmas barátok, Zsigá László, ifj. Erreth János, Sipőcz István, Göbel Kálmán, Gödöllő, es. és kir. udv. gyógyszer-tár, N.-Becskerek, Kellner J. Moczkovcsák D. Nagy-Kamizsa, Prager Béla, Belusz Lajos, Nagy-Kikinda, Neuhold Károly, Panajoth Sándor, Nagy-Leker, Bolyos Gyula, Nagyvárad, Ember E., Molnár Lajos, Nyiry György, Hering Sándor, Győrött, Mehlschmidt J., Hadházi, Farkas Odón, Hajós, Martinovich J. Hatzfeld, Holcz Mátyás, H.-M.-Vasárhely, Bereczk Péter, Kiss Gyula, Németh L. Holtes, Mülbauer R. J., Homona, Szekerák Ambrus, Hosszufalu, Jekelius G. Hosszu-Pályi, Sárossy Imre, Huszt, Keresztes József, Igló, Gártás Kálmán, Ipolyvágy, Berkó István, Jászberény, Merkl J., Kaba, Horváth Kálmán, Kálcsa, Horváth Károly, Káloz, Jages Antal, Kápolna, Egerland K., Kápolnás-Nyék, Hankóczy E. Kaposvár, Czollner, Pataky Andor, Fapuvár, Vavreskay János, Karánsebes, Müller J., Ristic, Kassa, Gállik Géza, Mígay Gusztáv, Molnár Ló-pót, Wandraschek Károly, Kecskemét, Katona, Molnár, Farkas J. Bódogh F. Kékes, Scheint A. Késmárk, Genersich Károly.

Előjegyzési heti naptár (tömb) az 1896-ik évre.

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

☛ TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS. ☛

ALKALMAS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!

A nagyérdemű közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be, ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

IRODASZEREKET

olcsóbban mint bárhol beszerezheti.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajzpapirokat iskolák és mérnökök részére fényezett (pauza) vásznat. Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére irkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képek* stb stb.

Kitünő minőségű, cégünkkel ellátott

ACZÉLTOLLAKAT,

tollszárákat, írónt, téntát stb. stb.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hirlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok **olesón és pontosan** elkészítettnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel szolgálunk.

N a p t á r a k a z 1896-ik é v r e.

K I T Ű N Ő I R O D A I T E N T A I

U J I Szent László-nyomda ALUMINIUM-TOLLAK.

U J I

Szolid czipő-végeladás.

A M I G a K É S Z L E T T A R T !!!

K O H N E M Á N U E L

Alkalmos és olcsó újévi ajándékok.

Alkalmos és olcsó újévi ajándékok.

N.-Várad, Zöldfa-utca 42. szám.

Ez uton bátorkodom a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy több mint 50 éve femálló czipő üzletemben felhalmazott árukat

végkiárusítom

és így azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az eddigi különben is nyomott árakból még

20 százalékot leengedhettem,

— a bőráraknak az utóbbi időkben történt rohamos és folyton tartó emelkedése dacára — mindenkinek jól felfogott érdeke tehát szükségletét

a mig készlet tart — fedezni.

Szolid kiszolgálásról üzletem régi jó hírneve kezeskedik.

Kiváló tisztelettel

KOHN EMÁNUEL,

Nagyvárad, Zöldfa-utca 42.

333 2-2

A M I G a K É S Z L E T T A R T !!!

Szolid czipő-végeladás.

SOUKENIK JÁNOS
SZEGEDEN. ORGONA-ÉPÍTŐ SZEGEDEN.

Lakása:

Belváros, Boldogasszony sugár-út 25.

Gyára:

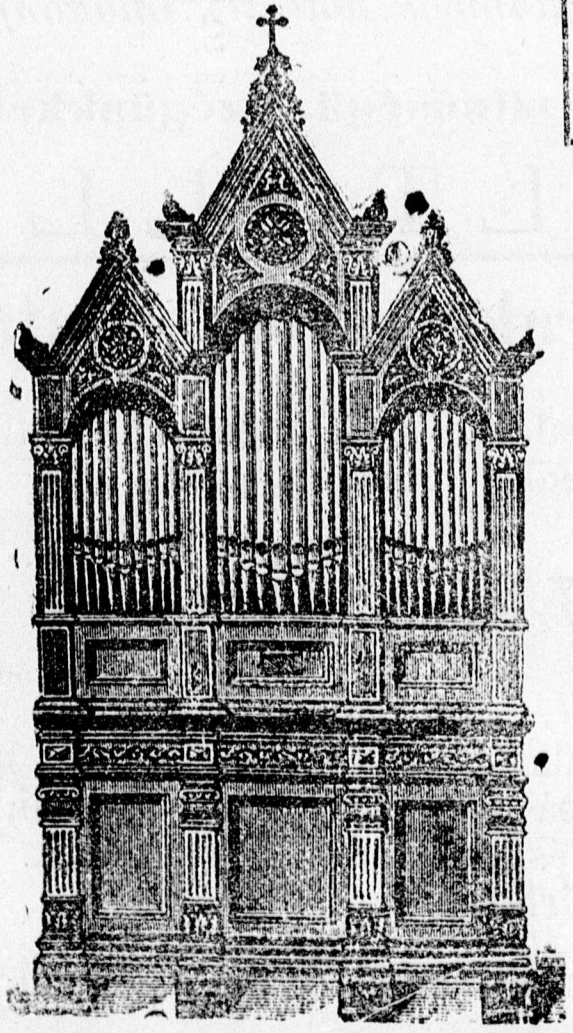
Belváros, Boldogasszony sugár-út 25.

Van szerencsém becses tudomására hozni úgy a Főtisztelendő Lelkész uraknak, mint az egyházi Elöljáróságoknak és a nagyérdemű közönségnek, hogy a legújabb igények szerint berendezett gyár-telepemet Aradról a magyar alföld metropoliszába

(228) 19-20 **Szegedre**

helyeztem át, melynek környékén ez idő szerint gyáramon kívül más hason rendeltetésű ipartelep nem létezik, hogy így a magyar közönség igényeit annál sikeresebben kielégíthessem.

Miután a legjelesebb hazai és külföldi gyárakban az orgona-építés titkait minden irányban elsajátítottam, képes vagyok e téren a legválasztékosabb igényeket is kielégíteni. Minélfogva elvállalok **UJ ORGONAK ÉPÍTÉSÉT** bárminő alakban és nagyságban jutányos árak mellett a

legújabb és legpraktikusabb rendszer szerint. Ugyszinte régi orgonák átépítését és javítást a jótállás mellett. Továbbá orgonák és zongorák hangolását, évi gondozását és jó karban tartását, valamint harmoniumok előállítását stb.

Uj harmoniumokat kellemes erőteljes hanggal és tartós szerkezettel 75 frttól kezdve számítok.

Elvállalok végre templomi berendezéseket, úgy mint oltárok, szószékek, gyónító-székek, keresztelő kúfak és padok stb. készítését a legjutányosabb árak mellett művészi kivitelben,

Rajzok és költségvetések készítéséért díjat nem számítok.

Mindennemű megrendelést gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen teljesítek

Mély tisztelettel

Soukenik János.